

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Sentința penală nr. 633

Dosar nr. 3297/1/2020

Ședința publică din 07 decembrie 2021

Completul constituit din:

Lavinia Valeria Lefterache - **Președinte**

Ioana Alina Ilie - **Judecător**

Lucia Rog - **Judecător**

Manuela-Magdalena Dolache - **Magistrat asistent**

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de **procuror** Irina Kuglay.

Pe rol se află pronunțarea asupra cauzei penale privind pe inculpații **Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton**, trimis în judecată prin rechizitoriul nr. 402/P/2018 din data de 26 noiembrie 2020 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal și complicitatea la comiterea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal, ambele cu aplic. art. 38 alin. (2) Cod penal și **Marcu Ovidiu Cristian Dan**, trimis în judecată prin rechizitoriul nr. 402/P/2018 din data de 26 noiembrie 2020 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

Dezbaterile și susținerile părților au avut loc în ședința publică din 09 noiembrie 2021, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, iar Înalta Curte, în temeiul dispozițiilor art. 391 alin. (1) Cod procedură penală, a stabilit ca pronunțarea să aibă loc la 07 decembrie 2021, când a hotărât următoarele:

ÎNALTA CURTE,

Deliberând asupra cauzei penale de față constată următoarele :

Prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 402/P/2018 au fost trimiși în judecată inculpatul Popescu Tăriceanu Călin

Constantin Anton și inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan, reținându-se în drept că:

Fapta lui Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, care, în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de președinte al Senatului României, prin neîndeplinirea [contrar dispozițiilor art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) combinat cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor] actelor vizând constatarea încetării mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian - Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și nesupunerea votului Plenului Senatului a adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, a cauzat vătămarea drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian, care, în urma alegerilor parlamentare din data de 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot pentru funcția de senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după Marciu Ovidiu - Cristian – Dan, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. 1 Cod penal.-

Fapta lui Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, care, în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de președinte al Senatului României, prin neîndeplinirea [contrar dispozițiilor art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) combinat cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor] actelor vizând constatarea încetării mandatului de senator al Marciu Ovidiu - Cristian - Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și omisiunea supunerii votului Plenului Senatului a adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, l-a ajutat pe Marciu Ovidiu – Cristian – Dan să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.), întrunește elementele constitutive ale complicității la comiterea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal.-

Fapta lui Marciu Ovidiu - Cristian – Dan care, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, se afla în stare de incompatibilitate cu calitatea de senator (avea interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică timp de 3 ani de la data de 4 martie 2015 (când a rămas definitivă și irevocabilă Decizia nr. 949 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal), a folosit fără drept, din data de 11 decembrie 2016, calitatea oficială de senator în actuala legislatură a Parlamentului României, calitate însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat (a participat la ședințele Senatului, a făcut

parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.), întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În fapt, prin rechizitoriu, Ministerul Public a reținut următoarele:

Prin Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, Agenția Națională de Integritate – Inspekția de Integritate a constatat că Marciu Ovidiu - Cristian - Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 - 122). Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, Agenția Națională de Integritate a solicitat Senatului României să se ia act de încetarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian - Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și să fie supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119).

Agenția Națională de Integritate a reiterat solicitarea sus-menționată prin adresele nr. 5281 din data de 18 aprilie 2017 (vol. 3 – filele 49 – 52) și nr. 6238 din data de 9 mai 2017 către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului României (vol. 2 – filele 1; 14 -15).

Conform acuzației din rechizitoriu, întrucât în cauză, Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal era anterioară validării în funcția de senator a lui Marciu Ovidiu - Cristian – Dan, conform art. 25 alin. 2, teza a III-a din Legea nr. 176/2010, aceasta avea ca efect juridic și încetarea imediată a mandatului de senator al inculpatului; voința legiuitorului fiind ca mandatele reprezentanților aleși să fie supuse regimului juridic prevăzut de Constituția României [art. 70 alin. (2) și art. 71] și Legea nr. 96/2006 și, deci ca niciun deputat sau senator să exercite mandatul prin încălcarea dispozițiilor legale. Prin Decizia nr. 418 din data de 3 iulie 2014, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Conform acuzației din Rechizitoriu, din mijloacele de probă administrate în cauză (comunicarea nr. XXXV 1728 din data de 10 aprilie 2020 a Senatului României – Secretar General), rezultă că folosirea fără drept de către Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a calității oficiale de senator în actuala legislatură (2016 – 2020) a Parlamentului României a fost însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat.

Art. 30 alin. 1 din Legea nr. 96/2006 (*”Sfera și semnificația”*) prevede că drepturile și libertățile ce decurg din mandatul de deputat sau de senator sunt specifice acestei demnități publice și se fundamentează pe drepturile și libertățile

generale ale cetățeanului, completate cu ceea ce implică în mod special exercitarea mandatului. De asemenea, conform alin. (2) al aceluiași text de lege, drepturile, libertățile și obligațiile deputatului sau senatorului sunt politice și patrimoniale.

Astfel, Marciu Ovidiu – Cristian – Dan și-a exercitat drepturile prevăzute de art. 31 – 34 din Legea nr. 96/2006, iar în temeiul art. 37 – art. 38 din Legea nr. 96/2006 și-a exercitat mandatul în circumscripția electorală. Efectiv, activitatea parlamentară a Marciu Ovidiu – Cristian – Dan, de la data validării sale, a constat din următoarele (comunicarea nr. XXXV 1728 din data de 10 aprilie 2020 a Senatului României – Secretar General - vol. 1 – filele 156 - 157; procesul – verbal din data de 23 noiembrie 2020 – vol. 1 – filele 162 - 169): - a primit legitimația de membru al Senatului la data de 20 decembrie 2016; - a primit însemnul distinctiv al calității de senator la data de 21 decembrie 2016, data la care a fost validat mandatul de senator al acestuia; - a făcut parte din comisii permanente, comisii speciale și comisii comune ale celor două Camere ale Parlamentului; - a participat la ședințe ale Senatului și la ședințe comune ale celor două Camere ale Parlamentului), la care și-a exprimat votul electronic; a avut un număr de 106 inițiative legislative; - a avut un număr de 134 luări de cuvânt în Plenul Senatului; - a formulat un număr de 52 de întrebări și interpelări (41 întrebări și 11 interpelări); - a participat la inițierea a 4 moțiuni simple și a 3 moțiuni de cenzură.

În exercitarea mandatului de senator, Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a beneficiat, de la data validării în această calitate, de drepturile patrimoniale prevăzute de Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor: diurna de deplasare și cheltuieli de cazare (art. 41), dreptul la indemnizație (art. 42) și dreptul la transport (art. 45), astfel (comunicarea nr. 1.104 din data de 25 februarie 2020 a Senatului – Secretar General – vol. 1 – filele 126; 130 – 132; comunicarea nr. XXXV 4302 din data de 6 noiembrie 2020 a Senatului României – Secretar General – vol. 1 – filele 159 - 161).

În declarația dată în cauză în cursul urmăririi penale, Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a arătat că, în urma pronunțării Deciziei Înaltei Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal din data de 4 martie 2015, prin care s-a respins recursul pe care îl formulase, Consiliul Județean Giurgiu a emis Hotărârile nr. 56 și 57 din data de 3 aprilie 2015, prin care se constata încetarea de drept a mandatului de consilier județean și vice-președinte al lui Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a precizat că a atacat în contencios administrativ cele două hotărâri ale Consiliului Județean Giurgiu, iar prin Sentința civilă nr. 88 din data de 26 februarie 2016 a Tribunalului Giurgiu, au fost anulate, fiind în consecință anulată sancțiunea disciplinară de încetare de drept a mandatului în exercitarea căruia era la momentul constatării stării de incompatibilitate. Conform acuzației, apărarea Marciu Ovidiu – Cristian – Dan este lipsită de fundament juridic, întrucât starea de incompatibilitate subzista indiferent dacă, după depunerea candidaturii acestuia, se formula sau nu o contestație de către Agenția Națională de Integritate sau de către o persoană care s-ar fi considerat vătămată în drepturile sale. Nici constatarea (conform

dispozițiilor Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente) de către Biroul Electoral de Circumscripție Județeană nr. 19 - Giurgiu a rezultatelor alegerilor și atribuirea mandatului de senator Marciu Ovidiu – Cristian - Dan (comunicarea nr. 2598 din data de 28 februarie 2020 a Autorității Electorale Permanente - vol. 2 – filele 160 – 166; certificat doveditor al alegerii senatorului – vol. 3 – fila 79), nici încheierea procesului – verbal aferent de către Biroul Electoral Central și nici validarea mandatului său de senator prin Hotărârea Senatului nr. 163 din data de 21 decembrie 2016 (comunicarea nr. XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 a Senatului – Secretar General - vol. 1 – filele 122 – 125) nu a reprezentat o înlăturare a interdicției de a mai ocupa funcția de senator/sau a stării de incompatibilitate; niciuna dintre autoritățile sus-menționate nu a cunoscut la datele respective despre existența stării de incompatibilitate în care se afla Marciu Ovidiu – Cristian – Dan.

Prin acuzație se reține că incompatibilitatea era reprezentată de interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică ca urmare a decăderii din acest drept; iar Marciu Ovidiu – Cristian – Dan avea obligația legală să respecte această interdicție.

Prin Rechizitoriu, se reține și că Marciu Ovidiu – Cristian – Dan avea obligația să respecte atât Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015, pronunțată în dosarul nr. 212/122/2013 de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, cât și prevederile Legii nr. 208/2015, Legii nr. 96/2006, Regulamentului Senatului, ale deciziilor Curții Constituționale a României incidente în cauză, printre acestea numărându-se și Decizia nr. 418 din data de 3 iulie 2014, prin care s-a statuat că prevederile art. 25 alin. 2 teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Cu privire la Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, acuzarea reține că în perioada 21 decembrie 2016 – 2 septembrie 2019, acesta a avut calitatea de președinte al Senatului României (comunicarea nr. XXXV 6041 din data de 28 octombrie 2019 a Senatului – Secretar General – vol. 3 – filele 139 - 140).

Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, Agenția Națională de Integritate i-a solicitat lui Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, în calitate sa de președinte al Senatului, să ia act de încetarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian - Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal (irevocabilă) și să supună votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119).

Acuzația formulată în rechizitoriu are în vedere că Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, în calitate de președinte al Senatului României, a luat cunoștință direct de solicitarea nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 a

Agenției Naționale de Integritate (A.N.I.), care a fost înregistrată cu nr. I 909 la data de 2 martie 2017 la Senat, pe înscrisul oficial fiind aplicată ștampila *”Senat. Președinte”*; totodată, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin - Anton a înscris mențiunea olografă *”Către BP”* în colțul superior stânga al primei pagini și a semnat.

Conform situație de fapt din rechizitoriu, la data de 06 martie 2017 a avut loc ședința Biroului Permanent al Senatului. La finalul ședinței Biroului Permanent al Senatului, din data de 06 martie 2017, președintele acestuia, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin –Anton, a făcut următoarea declarație de presă (vol. 2 – fila 80): *”O problemă pe care vreau să o aduc la cunoștința opiniei publice este legată de faptul că Biroul Permanent a luat act de scrisoarea Agenției Naționale de Integritate referitoare la un raport de evaluare care arată că s-a încălcat regimul juridic al incompatibilităților de către domnul senator Marciu Ovidiu - Cristian - Dan. Raportul a fost înaintat Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, care a primit termen de două săptămâni să elaboreze un punct de vedere, astfel încât Biroul Permanent să poată decide cum va proceda în continuare.”*

Situația de incompatibilitate a lui Marciu – Ovidiu – Cristian – Dan a fost adusă la cunoștință Biroului Permanent al Senatului și de către Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România (din Camera Deputaților și Senat), prin sesizarea nr. 48 din 06 decembrie 2017, semnată de către martorul Prisnel Adrian - Claudiu, deputat (vol. 3 – fila 41). Sesizarea a fost înregistrată cu nr. 2051 la data de 6 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului.

Prin adresa nr. 2113 din 13 decembrie 2017, semnată de către secretarul general al Senatului, sesizarea formulată de către Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, *„pentru punct de vedere”*, în urma hotărârii *”cu unanimitate”* a Biroului Permanent. La acea dată, președintele Biroului Permanent al Senatului era conform art. 22 din Regulamentul Senatului, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, iar președintele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări era martorul Cazanciuc Robert – Marius. În cererea atașată sesizării erau descrise situația de incompatibilitate în care se afla Marciu Ovidiu – Cristian –Dan și obligațiile prevăzute de Legea nr. 96/2006 pe care le avea Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton; prin trimiterea înscrisurilor depuse de către Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a continuat săvârșirea infracțiunilor care au fost reținute în sarcina sa.

De asemenea, acuzația are în vedere că, la acea dată, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a avut reprezentarea faptului că termenul de două săptămâni pe care îl stabilise la 6 martie 2017 (așa cum rezultă din stenogramă ședinței Biroului Permanent al Senatului și declarația de presă aferentă) Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, *”pentru prezentarea unui punct de vedere”* cu privire la raportul A.N.I., *”astfel încât Biroul Permanent să poată decide cum va proceda în continuare”*, fusese de

mult timp depășit. Conform acușării, Popescu – Tăriceanu Călin – Constatin – Anton a avut aceeași reprezentare și a știut că Marciu Ovidiu – Cristian –Dan continua să îndeplinească, fără drept, calitatea de senator și la data de 4 februarie 2019, când a luat cunoștință de solicitarea acestui organ de urmărire penală (vol. 2– fila 82).

Prin adresa nr. 51 din 4 februarie 2019 a Secretarului General al Senatului României, solicitarea a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări (vol. 2 – fila 83).

În declarația dată în cauză în cursul urmăririi penale, martorul Prisnel Adrian – Claudiu a confirmat că a semnat documentul având antetul Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților, cu nr. 48/6 decembrie 2017, înregistrat cu nr. 2051/6 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului, prin care se solicita să se constate starea de incompatibilitate a senatorilor Marciu Ovidiu – Cristian – Dan și Resmeriță Cornel – Cristian (vol. 2 – filele 147 – 151). În acest sens, martorul Prisnel Adrian – Claudiu a precizat că sesizarea a fost depusă atât la Secretariatul Camerei Deputaților, cât și la Secretariatul Senatului privind situația de incompatibilitate a unui număr de 5 parlamentari despre care aflate de pe site-ul Agenției Naționale de Integritate. Cu privire la finalitatea depunerii cererii sus-menționate, martorul Prisnel Adrian – Claudiu a declarat că *"nu mi s-a solicitat de vreuna dintre comisiile Camerei Deputaților, respectiv Senatului sau în plenul vreuneia dintre Camere Parlamentului să îmi exprim un punct sau să îmi susțin acea sesizare."*

Pe parcursul urmăririi penale, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton nu a recunoscut săvârșirea infracțiunilor care au fost reținute în sarcina sa. Prin Rechizitoriu, cu privire la apărările lui Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, se constată că, potrivit art. 297 alin. 1 Cod penal, constituie infracțiunea de abuz în serviciu, fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice. Conform art. 175 alin. (1) lit. a) Cod penal, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin –Anton, îndeplinind funcția de președinte al Senatului României, a avut calitatea de funcționar public, în sensul legii penale, exercitând, cu o remunerație, în perioada 2 martie 2017 - 2 septembrie 2019, atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative.

Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr. 405/2016, a constatat că dispozițiile art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care, prin sintagma *"îndeplinește în mod defectuos"* din cuprinsul acestora, se înțelege *"îndeplinește prin încălcarea legii"*. Conform rechizitoriului, în cauză, încălcarea legii de către Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin - Anton constă în neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor, în care se arată că, în cazul arătat la alin. (2) lit. c), *„președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face*

parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator". Astfel, această obligație care îi revine președintelui Camerei este stabilită printr-o dispoziție legală imperativă, nerespectarea ei și producerea urmării imediate (vătămarea drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian) conducând la concluzia calității acestuia de subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal.

Conform rechizitoriului, având în vedere efectele juridice obligatorii ale Deciziei nr. 949 din 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, hotărâre judecătorească irevocabilă, îndeplinirea de către Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, în calitate de președinte al Senatului, a obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor *"nu era o decizie politică"*, așa cum a susținut acesta în mod neîntemeiat, în apărarea sa.

Conform acuzației din rechizitoriu, nici președintele Senatului, nici Biroul Permanent al Senatului, nici Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului și nici Plenul Senatului nu aveau competența de a cenzura această hotărâre judecătorească; din acest motiv, trimiterea de către Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a solicitării nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 a Agenției Naționale de Integritate la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru *"elaborarea unui punct de vedere"*, este un act nelegal. Conform Rechizitoriului, o *"cutumă parlamentară"* (chiar în ipoteza existenței acesteia) nu poate fi contrară legii (inclusiv dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. l) din Regulamentul Senatului), mai ales că existau precedente cu privire la starea de incompatibilitate a unor parlamentari statuate în deciziile obligatorii pronunțate de Curtea Constituțională a României.

Acuzația din rechizitoriu susține că la 14 noiembrie 2014, data la care a încetat calitatea de senator a lui Mora Akos - Daniel din cauza stării de incompatibilitate, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a condus lucrările ședinței Senatului, în calitate de președinte al acestei Camere a Parlamentului (vol. 3 - filele 177 – 196). Astfel se arată în rechizitoriu, cel puțin cu ocazia dezbaterilor din acea dată, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a luat cunoștință direct și neechivoc despre incidența deciziilor obligatorii ale Curții Constituționale a României nr. 460 din data de 13 noiembrie 2013 și nr. 418 din 3 iulie 2014 într-o cauză ce viza existența unei hotărâri irevocabile a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu consecința menținerii ca legal și temeinic a raportului de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, prin care se constatase starea de incompatibilitate a fostului senator Mora Akos - Daniel. Conform acuzației din Rechizitoriu, deși ulterior sesizării nr. 2519 din data de 24 februarie 2017 formulate de către Agenția Națională de Integritate, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a avut reprezentarea faptului că Marciu Ovidiu – Cristian – Dan continua să exercite fără drept funcția de senator, în perioada 2 martie 2017 - 2 septembrie 2019, deci timp de 2 ani și 6 luni, nu a întreprins niciun demers la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări pentru a verifica stadiul soluționării solicitării Agenției Naționale de

Integritate. Inacțiunea lui Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton dovedește nu numai săvârșirea infracțiunilor (prin neaplicarea imediată a normelor imperative din Legea nr. 96/2006 și a deciziilor Curții Constituționale incidente în cauză), ci reprezintă, în același timp, și o inconsecvență față de propriile afirmații reținute atât în stenograma ședinței Biroului Permanent al Senatului din data de 6 martie 2017, cât și în declarația de presă din aceeași dată privind acordarea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a *”termenului de două săptămâni, să elaboreze un punct de vedere.”*

Conform acuzației, până la 2 septembrie 2019, când i-a încetat mandatul de președinte al Senatului României, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton nu și-a îndeplinit această obligație prevăzută de lege, Marciu Ovidiu - Cristian – Dan având calitatea de senator. Conform acuzației, infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal, comisă de către Popescu – Tăriceanu Călin - Constantin – Anton a avut un caracter continuu în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, deci timp de 2 ani și 6 luni, aceasta epuizându-se o dată cu încetarea funcției acestuia de președinte al Senatului.

Prin comiterea infracțiunii de abuz în serviciu Popescu – Tăriceanu Călin - Constantin – Anton a cauzat vătămarea drepturilor legale ale persoanei vătămate Matei Cristian: nefiind vacantat locul de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian – Dan, persoana vătămată a fost lipsită de dreptul de a-și exercita mandatul de parlamentar (în urma alegerilor parlamentare din data de 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot, pentru funcția de senator din partea P.S.D., în Circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după Marciu Ovidiu - Cristian – Dan) și de dreptul de a beneficia de veniturile de senator prevăzute de lege.

De asemenea, din mijloacele de probă administrate în cauză a rezultat că, prin inacțiunile sale din perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în calitate de președinte al Senatului României, constând în neîndeplinirea în exercitarea atribuțiilor de serviciu, contrar art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor) a actelor vizând constatarea încetării mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian - Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și nesupunerea votului Plenului Senatului a adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin - Anton l-a ajutat pe Marciu Ovidiu - Cristian – Dan să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Astfel, se reține în rechizitoriu că, timp de 2 ani și 6 luni (în care au avut loc mai multe sesiuni ale Senatului), Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a împiedicat producerea efectelor obligatorii ale autorității de lucru

judecat ale Deciziei nr. 949 din 04 martie 2015 (irevocabilă) a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și i-a creat o situație favorabilă Marciu Ovidiu – Cristian - Dan, care, în conformitate cu art. 17 alin. 1 din Legea nr. 96/2006 și art. 195 din Regulamentul Senatului (art. 193 în perioada comiterii infracțiunilor), ar fi avut obligația să demită după 45 de zile de la data intrării în exercițiul mandatului de senator, astfel încât să nu exercite fără drept această calitate oficială pe parcursul unei legislaturi (2016 – 2020), așa cum este situația în cauză. Conform acuzației, prin săvârșirea infracțiunilor, Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a desconsiderat electoratul, care a fost în situația de a fi reprezentat în actuala legislatură a Senatului de către Marciu Ovidiu – Cristian - Dan care încălcase legea și se afla în stare de incompatibilitate; voința legiuitorului a fost ca mandatele reprezentanților aleși să fie supuse regimului juridic prevăzut de Constituția României [art. 70 alin.(2) și art. 71 alin. (3)] și Legea nr. 96/2006 și, deci ca niciun deputat sau senator să exercite mandatul prin încălcarea dispozițiilor legale. Parlamentul (fie Camera Deputaților, fie Senatul), în calitate de organ reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, nu poate modifica, suspenda sau stinge efectele hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile.

Prin urmare, în rechizitoriu se reține că, având în vedere caracterul general obligatoriu pentru viitor al deciziilor Curții Constituționale a României, Senatul avea obligația de a lua act de existența stării de incompatibilitate a senatorului Marciu Ovidiu - Cristian - Dan, potrivit celor statuate prin sentința civilă nr. 4111 din data de 18 decembrie 2013, pronunțată în dosarul nr. 212/122/2013 de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, irevocabilă prin decizia nr. 949 din 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal. Corelativ cu obligația Senatului de a lua act de existența stării de incompatibilitate, exista obligația prev. de art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) combinat cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor pentru Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, în calitate de președinte al Senatului.

Conform rechizitoriului, prin Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a tranșat problema efectelor obligatorii ale autorității de lucru judecat în ceea ce privește o hotărâre judecătorească prin care s-a constatat starea de incompatibilitate. Totodată, în Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a reținut existența unei situații similare, cu valoare de precedent în practica parlamentară, cazul de incompatibilitate constatat în privința deputatului Sergiu Andon. Prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, Curtea Constituțională a statuat că Senatul, în plenul său, și nu Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări ori Biroul permanent, are atribuția de a constata încetarea calității de senator, ca urmare a constatării stării de incompatibilitate a acestuia de către Agenția Națională de Integritate.

Prin Decizia nr. 418 din 03 iulie 2014, Curtea Constituțională a stabilit că prevederile art.25 alin. 2 teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale

în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art. 1 din aceeași lege.

Conform Deciziei nr. 775 din 22 octombrie 2020 a Curții Constituționale, prin efectuarea urmăririi penale în cauză față de Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton (și, în consecință, și față de Marciu Ovidiu – Cristian – Dan) nu a existat un conflict juridic de natură constituțională între Parlament – Senatul României, pe de o parte, și Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, pe de altă parte.

Persoana vătămată Matei Cristian a precizat în cursul urmăririi penale următoarele: ”Mă constitui parte civilă în procesul penal cu suma reprezentând contravaloarea veniturilor de senator de care am fost privat în această perioadă, prin validarea mandatului de senator al lui Marciu Ovidiu - Cristian - Dan și ulterior, prin nepunerea în executare a deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție și a solicitării A.N.I. Urmează să precizez ulterior cuantumul sumei cu care mă constitui parte civilă.”

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura de camera preliminară, fiind acordat prim termen la 09 februarie 2021, iar la 23 februarie 2021 au fost dezbătute cererile și excepțiile formulate de către părți.

În temeiul art. 344 Cod procedură penală, în cauză au fost formulate cereri și excepții de către Marciu Ovidiu Cristian Dan și Popescu-Tăriceanu Călin Constantin Anton privind legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și efectuării actelor de către organele de urmărire penală, solicitându-se, în temeiul art. 346 alin. (3) lit. a) Cod procedură penală, restituirea cauzei la Parchet având în vedere faptul că rechizitoriul este neregular întocmit, fiind imposibil de stabilit obiectul sau limitele judecății.

Prin încheierea nr. 119 din 02 martie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins cererile și excepțiile formulate în cauză. A constatat legalitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală cu rechizitoriul nr. 402/P/2018 din 26 noiembrie 2020 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, privind pe Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton și Marciu Ovidiu - Cristian – Dan, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, și a dispus începerea judecății.

Judecătorul de Cameră preliminară a reținut că cererile și excepțiile invocate de apărare au vizat aspecte multiple: excepția lipsei competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, având în vedere încetarea calității de senator a inculpaților; nelegala sesizare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, deoarece plângerea penală formulată în cauză de Matei Cristian, precum și corespondența care a urmat plângerii respective adresate unei instituții inexistente în statul român, respectiv „Parchetul General”; omisiunea descrierii faptelor imputate, omisiunea menționării laturii obiective, a consecințelor juridice; încălcarea prezumției de nevinovăție; excluderea tuturor probelor, întrucât acestea au fost nelegal administrate; încălcarea principiului legalității și

loialității probelor; excluderea probelor obținute prin tortură ori cele derivate din acestea, dar și cele obținute în mod nelegal apărarea solicită să se constate faptul că în prezenta cauză mandatul de supraveghere a fost pus în executare de S.R.I. și să se dispună îndepărtarea interceptărilor din ansamblul probator, fiind o proba obținută cu încălcarea principiului legalității; imposibilitatea exercitării unei apărări efective cu consecința excluderii probelor deoarece procurorul anchetator a interzis avocaților prezenți să adreseze întrebări martorilor sau nu a anunțat avocații cu privire la administrarea probelor, încălcând astfel dreptul la apărare și echitatea procesului penal; caracterul vădit incomplet și discriminatoriu al urmăririi penale deoarece nu au fost investigate și celelalte persoane care au avut calitatea de Președinte al Senatului, respectiv Meleşcanu Teodor-Viorel, 03 februarie 2020 – 09 aprilie 2020-Corlățean Titus, 09 aprilie 2020 – 20 decembrie 2020 - Cazanciuc Robert-Marius; încălcarea principiului *ne bis in idem*; contradicția vădită între aspectele de fapt și elementele constitutive; caracterul politic al acuzației; interpretarea eronată a deciziilor Curții Constituționale; gravă eroare de drept pe care se fundamentează rechizitoriul; nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate în cauză, inclusiv actul de sesizare a instanței, deoarece președintele Senatului nu poate fi în speță subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu fiind incidente prevederile cuprinse în art. 72 Constituția României, republicată, referitoare la imunitatea parlamentară.

Având în vedere competența judecătorului de cameră preliminară, precizată mai sus, s-a reținut că exced analizei apărările ce tind la aducerea în discuție a existenței sau inexistenței conținutului infracțiunii cu referire la situația premisă, calitatea subiectului activ, elementul material al laturii obiective, urmarea imediată, vinovăție ori cu privire la temeinicia probelor, interpretarea dată de procuror faptelor și actelor de la dosar cu privire la același conținut al infracțiunilor.

Elemente de probatoriu sunt discutate în cadrul cercetării judecătorești. Probele pot fi analizate doar după administrarea nemijlocită și după ce acuzaarea și apărarea au avut posibilitatea să adreseze întrebări martorilor și inculpaților. Susținerile legate de caracterul incomplet al urmăririi penale de natură să influențeze vinovăția inculpaților, de neconcordanța între starea de fapt expusă și conținutul real al probelor, de interpretarea eronată dată materialului probator nu pot fi analizate, întrucât exced controlului ce se efectuează în procedura de cameră preliminară și aparțin fazei cercetării judecătorești.

Totodată, apărările referitoare la acuzaarea selectivă doar a unuia dintre președinții Senatului României, deși situația juridică ce stă la baza acuzației a continuat și după finalizarea mandatului acestei persoane, nu pot fi analizate în cursul procedurii de cameră preliminară deoarece vizează elementele constitutive ale infracțiunii, iar aspectele de previzibilitate a interpretării elementelor constitutive ale infracțiunii în situații juridice identice sunt date de procedura penală în competența cercetării judecătorești și a completului de trei judecători.

În consecință, s-a arătat că judecătorul de cameră preliminară, conform legii, face o judecată cu privire la:

a) competența instanței:

Competența instanței este atrasă de aplicarea art. 40 Cod procedură penală și art 48 alin. (1) litera a) Cod procedură penală. Astfel, potrivit art. 40 alin. (1) Cod procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță și infracțiunile săvârșite de senatori, iar potrivit art. 48 alin. (1) lit. a) Cod procedură penală atunci când competența instanței este atrasă de calitatea inculpatului, instanța rămâne competentă să judece, chiar dacă subiectul, după săvârșirea infracțiunii, nu mai are acea calitate, în cazul când fapta are legătură cu atribuțiile de serviciu ale acestuia (conform acuzației, fapta are legătură cu atribuțiile de președinte al senatului).

b) legalitatea sesizării:

Verificarea rechizitoriului poartă asupra actului de sesizare propriu-zis, asupra îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege cu privire la conținutul actului de sesizare și asupra respectării dispozițiilor art. 328 Cod procedură penală. Modul în care au fost respectate dispozițiile legale care reglementează efectuarea urmăririi penale este analizat subsecvent.

În ceea ce privește actul de început al urmăririi penale, care nu ar putea produce efecte deoarece este adresat unei instituții inexistente în România, din ștampila aplicată pe prima pagină a plângerii penale la data de 21 august 2018 (vol.1-fieile 1-3), rezultă înregistrarea la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de către persoana vătămată Matei Cristian care ulterior a precizat că se constituie parte civilă în procesul penal.

Examinarea modului în care au fost respectate dispozițiile legale care reglementează efectuarea urmăririi penale este o activitate distinctă de examinarea regularității actului de sesizare, distincție care rezultă în prezent din modul de redactare al art. 342 Cod procedură penală. Instanța verifică în cadrul acestui criteriu și claritatea acuzației (descrierea faptei cu suficiente elemente încât să rezulte concordanța cu norma penală și să facă înțeles obiectul judecății). Acuzațiile trebuie să fie formulate într-o manieră suficient de clară, încât să dea posibilitatea persoanei inculpate să înțeleagă, chiar beneficiind de sprijinul unor specialiști ai dreptului (avocați, consilieri juridici) ce anume i se reproșează de către autorități și care este semnificația penală a conduitei sale (încadrare juridică și implicit tratament sancționator).

Caracterul extins al apărărilor privind lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, prin raportare și cu citarea unor largi pasaje din rechizitoriu în legătură cu această apărare, arată că inculpații au înțeles conținutul acuzației și pot formula apărări în legătură cu acuzația. Totodată, ceea ce unul dintre memoriile apărării afirmă (lipsa indicării unor texte de lege care să fi fost încălcate) este contrazis de un alt memoriu al apărării în care sunt enumerate explicit textele de lege care în opinia apărării sunt menționate a fi încălcate prin rechizitoriu art. 7 alin. (4) rap. la alin. (1) lit. e) combinat cu alin. (2) lit. c) din Legea 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor; art. 31-34 din Legea nr. 96/2006; art. 37-38 din Legea nr. 96/2006; art. 2, alin. (6) lit. c) din Legea

208/2015; art. 52 alin. (14) din Legea 208/2015; art. 25 din Legea nr. 176/2010; Art. 22 alin (1) și (2) din Regulamentul Senatului; art. 38 alin. (1) litera I) din Regulamentul Senatului; art. 192-195 din Regulamentul Senatului; art. 203 alin. (1) din Regulamentul Senatului; art. 435 C.proc.civ.; art. 11 alin. 3, teza a II-a din Legea nr. 47/1992; art. 4 din Legea nr. 24/2000; art. 1 din Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.

În consecință, din perspectiva modului în care au fost descrise faptele, s-a constatat că Rechizitoriul debutează cu o prezentare a modului de sesizare, după care este detaliată activitatea desfășurată de către inculpați, făcându-se și o analiză a probatoriului administrat și a apărărilor formulate de aceștia, precum și o analiză a atribuțiile subiecților.

Referitor la încălcarea principiului *ne bis in idem*, s-a constatat că apărarea nu a indicat soluția anterioară prin care s-a statuat asupra vinovăției, în raport de care apare elementul *bis* și elementul *idem* în speța de față. Concursul ideal (formal de infracțiuni) reprezintă o chestiune de drept ce urmează a fi verificată în cursul cercetării judecătorești.

Rechizitoriul conturează în linii precise obiectul judecății, acuzațiile sunt prezentate astfel încât să fie înțelese de către inculpați și să își poată formula apărări, o dovadă în acest sens fiind faptul că, chiar în procedura de cameră preliminară o mare parte din cererile și excepțiile formulate vizează, după cum a fost expus anterior, aspecte de fond. Aspectele ce țin de fondul cauzei, cu care apărarea nu este de acord, nu pot fi cenzurate în procedura de cameră preliminară, întrucât o analiză, chiar și doar la nivel teoretic, a caracterului întemeiat sau nu al susținerilor apărării, conduce la concluzii implicite cu privire la întrunirea sau nu a elementelor constitutive ale infracțiunilor raportat la fapta care face obiectul sesizării.

c) legalitatea administrării probelor de către organele de urmărire penală:

Procedura de cameră preliminară permite verificarea legalității administrării probelor și a actelor procurorului, nu și temeinicia acestora, atribut conferit în continuare, cercetării judecătorești. Legalitatea administrării probelor presupune verificarea nulităților absolute enumerate limitativ în dispozițiile art. 281 Cod procedură penală, respectiv o nulitate relativă care îndeplinește condițiile prevăzute de art. 282 Cod procedură penală.

Cererea expresă formulată de apărarea unuia dintre inculpați, de excludere a probelor pe considerentul obținerii acestora prin tortură, nu este susținută de niciun act din dosar. La audierea martorilor Robert Marius Cazanciuc și Prisnel Adrian Claudiu au participat avocați care nu contrasemnat declarațiile. Apărarea însăși, în afara solicitării excluderii probelor obținute prin tortură, nu a indicat vreun element care să susțină vreun început de probă în sensul indicat. Aceeași soluție se impune și cu privire la cererea de excludere interceptărilor SRI, formulată de același inculpat, deoarece în dosar nu există interceptări. Nici în acest caz apărarea nu a indicat ce element din dosar conduce la concluzia existenței unor interceptări puse în executare de către SRI.

Referitor la înștiințarea apărării cu privire la administrarea probelor, actele din dosar confirmă susținerea apărării (vol. 2 - filele 152 -156).

În ceea ce privește formularea de către avocatul ales a excepției privind "loialitatea probelor", din probe nu rezultă conduita interzisă organelor judiciare prin normele imperative prevăzute de art. 101 Cod procedură penală.

Cererile de excludere a probelor formulate de apărare sunt neîntemeiate având în vedere cele consemnate expres în declarații cu privire la apărare. Totodată, în ceea ce privește înlăturarea declarațiilor, Înalta Curte constată că declarațiile sunt contrasemnate de către avocați, iar aceștia nu au indicat la data administrării respectivelor probe niciun element de natură a pune la îndoială legalitatea probei. Referitor la caracterul contradictoriu al procedurii, judecătorul de cameră preliminară apreciază că procedura se evaluează în întregul său, incluzând respectarea dreptului de a propune probe în apărare (respectat în speță), astfel încât nu se impune restituirea cauzei la Parchet nici pentru acest considerent.

d) legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală:

În ce privește desfășurarea urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară a constatat că aceasta a respectat prevederile legale ce reglementează succesiunea etapelor acestei faze procesuale, ordonanțele de disjungere, continuare a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale au fost emise cu respectarea dispozițiilor de formă.

Această soluție a rămas definitivă, prin încheierea nr. 9/C din 15 aprilie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca urmare a respingerii contestațiilor formulate de inculpații Popescu Tăriceanu Călin – Constantin - Anton și Marciu Ovidiu – Cristian - Dan împotriva încheierii nr. 119 din 02 martie 2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, în dosarul nr. 3297/1/2020/a1.

La primul termen de judecată pe fond (04 mai 2021), la cererea inculpaților Popescu-Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și Marciu Ovidiu-Cristian-Dan și a părții vătămate Matei Cristian, pentru respectarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cauza a fost amânată la 18 mai 2021, fiind singurul termen acordat, în vederea angajării unui apărător și pentru pregătirea apărării.

La termenul de judecată din 18 mai 2021 a fost prezentat succint actul de sesizare a instanței, în speță rechizitoriul nr. 402/P/2018 din 26 noiembrie 2020 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică, inculpații Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton și Marciu Ovidiu Cristian Dan, precizând, pe rând, că au înțeles învinuirea care li se aduce. De asemenea, aceștia au arătat că nu doresc să fie judecați în procedura simplificată, potrivit art. 375 Cod procedură penală.

La același termen de judecată, partea vătămată *Matei Cristian*, prin apărător ales, a depus cerere de constituire ca parte civilă.

Întrucât reprezentantul Ministerului Public a solicitat părții vătămate să precizeze dacă se constituie parte civilă și împotriva inculpatului Marciu Ovidiu Cristian Dan, având în vedere că infracțiunea ce i se impută acestuia este

uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal, infracțiune care prin natura ei este de pericol și nu de rezultat, neputând, așadar, crea o pagubă în patrimoniul părții vătămate, instanța de judecată, la solicitarea apărătorului ales al părții vătămate de a-și preciza cererea, a acordat un nou termen de judecată la 15 iunie, precum și pentru stabilirea cadrului procesual în legătură cu acțiunea civilă, precum și discutarea probelor solicitate de către persoana vătămată Matei Cristian.

Înalta Curte a încuviințat cererile probatorii formulate de inculpații Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton și Marciu Ovidiu Cristian Dan.

La termenul din 15 iunie 2021, inculpatul Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, prin apărătorul ales, a depus cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006. Cererea a fost admisă prin încheierea pronunțată la 15 iunie 2021 în dosarul asociat nr. 3297/1/2020/a2.

De asemenea, inculpații Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, Marciu Ovidiu Cristian Dan și partea vătămată Matei Cristian au arătat că doresc să dea declarații în fața instanței, însă Marciu Ovidiu Cristian Dan a precizat că își va exercita acest drept, după administrarea probelor. Partea vătămată a depus precizarea cererii de constituire de parte civilă.

Prin încheierea din data de 15 iunie 2021, Înalta Curte a luat act de cererea de constituire parte civilă a persoanei vătămate Matei Cristian împotriva inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton și a încuviințat probele solicitate de aceasta în susținerea cererii sale.

Audierea inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton s-a desfășurat pe parcursul a două termene de judecată, la datele de 15 iunie 2021 și 14 septembrie 2021, la cel din urmă, cercetarea judecătorească continuând cu audierea martorului Cazanciuc Robert.

La termenul de judecată din 15 iunie 2021, inculpatul Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton a declarat că a înțeles învinuirea care i se aduce.

Cu privire la acuzație, doresc să precizez că nu recunosc învinuirea care mi se aduce, nu am săvârșit infracțiunile care mi se rețin, respectiv cea de abuz în serviciu și cea de complicitate la uzurpare de calități oficiale.

Dau declarația pentru că doresc să explic care sunt procedurile pe care le-am derulat și respectat și care toate sunt în conformitate cu Legea nr. 96/2006 și Regulamentul Senatului. Doresc să precizez că am respectat cu rigurozitate aceste prevederi legale.

Acuzația care mi se aduce este aceea de a nu fi respectat prevederile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 și anume că am încălcat dispoziția legală potrivit căreia președintele ia act de situația de încetare a mandatului și supune votului plenului adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de senator, în cazul de față.

Am în față cele două texte pe care mă bazam în derularea activităților senatului și anume Legea nr. 96/2000. La art. 7 alin. (4) prevede că președintele supune votului plenului camerei adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau senator. La art. 8 se prevede regimul juridic și

aplicarea regulamentelor. Doream să subliniez textele pe care mi-am bazat acțiunea în cazul de față. Când textul nu a fost suficient de clar, am completat cu regulamentul senatului. Acest lucru este întărit și de art. 11 cu privire la principiul legalității și buneii credințe care prevede acest lucru la alin. (1).

De asemenea, art. 14 se referă în mod explicit la respectarea regulamentelor. Deci, respectarea regulamentelor nu este un element facultativ. Pentru mine, acest lucru impunea o obligație de respectare a regulamentului.

Cu privire la atribuțiile președintelui senatului, precizez că nu are atribuții executive, așa cum rezultă din art. 38 alin. 1 din Regulamentul Senatului. Președintele nu are deci nicio atribuție executivă.

Președintele senatului asigură interimatul funcției de președinte dar nu are nicio atribuție executivă.

În schimb, atribuțiile executive sunt toate trecute la Biroul Permanent, astfel cum prevede art. 35. alin. 1 lit. e din art. 35 nu se vorbește despre hotărâri însă, prin extensie, are în vedere primirea și a altor acte, astfel cum am fost sesizat și eu prin scrisoarea de la Agenția Națională de Integritate și, ca atare, am notificat biroului permanent al Senatului acest lucru. La art. 35 alin. 1 lit. e se prevede că, ulterior se decide reținerea proiectului la Senat și sesizarea comisiilor competente în vederea întocmirii rapoartelor și avizelor. La lit. h al aceluiași articol se prevede că Biroul Permanent întocmește proiectul ordinii de zi și al ședințelor senatului și programul de activitate. Deci, biroul permanent este cel care are funcția executivă și decide asupra acestor aspecte.

Cu privire la componenta politică care, practic, marchează activitatea corpului legislativ, aceasta este reprezentantă de comitetul liderilor de grup (art. 43 alin. a). Acest articol prevede atribuțiile comitetului liderilor de grup. Aprobarea proiectului ordinii de zi este aprobat de comitetul liderilor în funcție de ponderea politică a fiecărui grup și abia ulterior, ordinea de zi este supusă aprobării plenului Senatului care este suveran. Astfel, plenul poate să aprobe ordinea de zi sau să o respingă. Președintele Senatului nu are nici un rol activ în această procedură.

Cu privire la rolul comisiilor Senatului, art. 45 din Regulament precizează care este natura comisiilor și funcția lor. Art. 69 prevede domeniul de activitate al comisiilor care dezbat și hotărâsc, astfel cum a fost și cazul de față cu privire la problema sesizată de mine.

După ce am primit scrisoarea de la Agenția Națională de Integritate, am adus-o la cunoștința Biroului Permanent al Senatului care a decis trimiterea ei către comisia Senatului pentru disciplină și imunități.

Nu există procedură prevăzută nici de lege și nici de regulament care să prevadă relație directă dintre președintele senatului, comisie și plen. Procedura este următoarea: președintele sesizează biroul permanent care întocmește proiectul ordinii de zi, proiectul este aprobat de liderii grupurilor parlamentare și apoi supus plenului. În cazul de față era vorba despre punerea pe ordinea de zi a unei hotărâri care să constate incompatibilitatea dl senator Marciu Ovidiu Cristian-Dan și vacantarea postului. Acest raport este întocmit de comisia de

specialitate. Plenul nu poate vota în lipsa acestui raport. Trebuie să existe un proiect de hotărâre în acest sens în funcție de propunere.

Nici președintele și nici plenul nu întocmesc rapoartele care urmează a fi votate de plen și nici proiectele de hotărâre. Aici era vorba și de raport și de proiect de hotărâre. În lipsa acestora, procedura nu putea fi dusă la bun sfârșit. Au existat cazuri în care, la Camera Deputaților, președintele în funcție de atunci, respectiv dl. Zgonea, a introdus pe ordinea de zi proiectul de hotărâre, fără să îl supună biroului, iar hotărârea a fost atacată, fiind obligat să repună în funcție deputatul respectiv și anume pe dl. Petre Roman. A fost o hotărâre a unei instanțe în acest sens. Un alt caz de notorietate în același sens este și cazul senatorului Mircea Diaconu. În ambele cazuri, au fost vicii de procedură din partea celor care au luat decizia de punere în aplicare a adreselor Agenției Naționale de Integritate.

La termenul de judecată din 14 septembrie 2021, în continuarea declarației de la data de 15 iunie 2021, inculpatul Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton a declarat:

În continuarea declarației anterioare, aș dori să subliniez încă o dată că, în raport cu acuzațiile care mi-au fost aduse de abuz în serviciu, mai exact că nu am supus votului Senatului încetarea mandatului de senator a dl. Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, doresc să subliniez că nu există procedură directă între președintele senatului și plen și invers.

La termenul anterior, am dorit să mă refer la art. 196 din Regulamentul Senatului care precizează cazurile de incompatibilitate. Propunerile comisiei se aprobă de Senat, nicăieri nu este prevăzut rolul președintelui. Am la mine regulamentul senatului din 2016 și 2018 în care se regăsește aceeași prevedere. Țin să menționez că regulamentul senatului care era valabil la momentul sesizării senatului de către Agenția Națională de Integritate cu prima adresă, respectiv 2519/24.02.2017, prin care senatului i se cerea să se ia act de încetarea mandatului dl. Marciu Ovidiu-Cristian-Dan Ovidiu-Cristian-Dan era în vigoare regulamentul din 2016 care a fost modificat ulterior prin hot senatului 37/2017. Această prevedere la care am făcut referire din regulamentul actual, se regăsește și în regulamentul anterior doar că poartă un alt număr dar formularea este identică.

Concluzionând, am procedat strict în baza prevederilor legale și aici mă refer la Legea nr. 96/2006 și a regulamentului Senatului. Abuzul în funcție de care sunt acuzat ar fi fost dacă printr-un act de autoritate, de putere discreționară aș fi supus la vot, aș fi cerut plenului supunerea la vot, fără să respect prevederile legale și regulamentare.

Doresc încă o dată să subliniez că procedura de supunere la vot presupune existența unui raporta al comisiei juridice care după ce a verificat că sunt întrunite condițiile legale pentru încetarea mandatului, recomandă supunerea la vot. Raportul presupune și a fi însoțit de un proiect de hotărâre prin care încetează mandatul. Nici rapoartele, nici proiectele de hotărâre nu sunt atributele plenului sau ale președintelui, ele fiind atributele comisiei de specialitate care sunt sesizate de către Biroul Permanent al Senatului.

La întrebarea instanței, precizez că, în situația în care instanța va decide că sunt vinovat, accept munca în folosul comunității.

Întrebări formulate de apărătorul ales al persoanei vătămate Matei Cristian:

Întrebare: Considerați că punctul de vedere solicitat Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări este o condiție de procedabilitate pentru a supune la votul plenului senatului adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de senator ?

Răspuns: Nu este doar o problemă strict de procedură pentru că raportul comisiei juridice se întocmește după ce aceasta verifică condițiile legale privind încetarea mandatului. Plenul și președintele nu sunt obligatoriu persoane cu pregătire juridică și întocmirea acestui raport are rolul de a edifica membrii senatului în legătură cu problema pentru care li se cere votul.

Întrebare: Cunoașteți conținutul deciziei C.C.R. nr. 460/2013 în baza căreia în data de 14.11.2014, în ședința senatului prezidată de dvs. s-a adoptat hotărârea de constatare a vacantării locului de senator a dl. Mora Akos-Daniel?

Răspuns: Da, cunosc conținutul deciziei C.C.R. însă cazurile nu sunt comparabile pentru că acel senator și-a dat demisia și atunci sigur că senatul a fost în situația să constate vacantarea postului prin demisia dl senator. Și în acel caz a existat un raport al comisiei. Precizez că nu îmi aduc aminte de conținutul deciziei CCR la care face referire dl avocat, dar procedura care s-a urmat atunci s-a referit la o situație total diferită de cea a dl. Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

Întrebare: ați făcut referire în declarația de la termenul anteior la cazul senatorului Diaconu. Cunoașteți că în respectiva situație de incompatibilitate, după respingerea proiectului de hotărâre de vacantare, C.C.R. a stabilit, prin decizia 972/2012, că în astfel de situații, senatul are obligația de a constata vacantarea, adică nu are altă posibilitate decât acest lucru?

Răspuns: Nu cunosc detaliile situației lui Diaconu. M-am referit la altceva și anume că Diaconu a putut să candideze la alegerile pentru parlamentul european și și-a desfășurat mandatul în mod nestingherit de vreun impediment legal.

Întrebare: Cunoașteți că, în cazul dl. Petre Roman problema de legalitate a constatat în vacantarea funcției de senator înainte de rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești prin care s-a respins contestația la raportul A.N.I. prin care s-a constatat starea de incompatibilitate și deci că există o diferență între cele două situații?

Răspuns: elementul la care m-am referit a fost că a existat în cazul dl. Roman o sesizare din partea Agenția Națională de Integritate, s-a demarat o procedură la nivelul Camerei Deputaților care a fost greșită și asupra căreia au trebuit să revină. Ca urmare, dl. Petre Roman a fost repus în drepturile sale de deputat pentru că procedura nu a fost cea prevăzută de lege și de regulament.

Întrebare: În contextul deciziilor C.C.R. nr. 972/2012 și 460/2013, considerați că un eventual punct de vedere negativ al Comisiei Juridice este în

măsură să blocheze aplicarea unei hotărâri a ÎCCJ câtă vreme nici Senatul, prin votul său exprimat în plen nu poate face acest lucru?

Răspuns: Din seria de sesizări și decizii ale C.C.R., rezultă că există de multe ori controverse asupra modului de aplicare a regulamentului, ceea ce face cu atât mai necesar să existe un raport al comisiei juridice care să poată fi supus votului plenului, cu atât mai mult cu cât votul plenului poate să aprobe raportul sau să îl respingă și urmează votul asupra propunerii de hotărâre prin care senatul încuviințează sau nu. Rolul comisiilor de specialitate nu este unul decorativ. Ele au un rol bine definit și acest rol este îndeplinit prin întocmirea rapoartelor de specialitate cu propunerile aferente.

Opinia președintelui este un vot. Procedura este foarte clară. Comisia are autonomia să propună ceea ce rezultă din dezbaterile la nivelul lucrărilor comisiei unde decizia se ia prin vot democratic cu majoritate de voturi. Concluzia raportului comisiei nu este obligatorie pentru plen care poate să îl aprobe prin vot sau să îl respingă.

Întrebare: De ce nu ați considerat important a continua dvs. demersurile pentru lămurirea chestiunii că o persoană ocupă nelegal un post, prin reveniri la comisia juridică?

Răspuns: Ca președinte al senatului, am inițiat procedura prevăzută, la care am făcut referire. Astfel, am sesizat Biroul Permanent care înaintează spre soluționare și întocmirea rapoartelor comisiilor permanente ale senatului. Președintele senatului nu are rol executiv.

Nu există o procedură de revenire pentru obținerea unui răspuns sau raport de la comisie însă, din câte cunosc, au existat două adrese din partea Agenției Naționale de Integritate chiar către Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări la care se face referire și în rechizitoriu. Nu mai țin minte dacă aceste adrese ale Agenției Naționale de Integritate au trecut prin Biroul Permanent sau au ajuns direct la comisie.

Întrebare: Considerați că art. 7 alin. (4) din legea privind statutul deputaților și al senatorilor are o aplicabilitate care ar putea să fie afectată sine die prin aplicarea Regulamentului Senatului și/sau a cutumelor procedurale parlamentare? Mă refer strict la situația în care contestația la raportul A.N.I este respinsă prin hotărâre judecătorească definitivă.

Răspuns: Eu, în funcția în care am fost la momentul respectiv eram obligat să respect prevederile regulamentare. Nu pot face supoziții cu privire la o chestiune contrafactuală.

Întrebări formulate de apărătorul ales al inculpatului Marciu Ovidiu - Cristian -Dan:

Întrebare: Să precizați dacă starea de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan se raporta la calitatea de senator.

Răspuns: Nu cunosc în detaliu situația de incompatibilitate a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan decât ce am citit în rechizitoriu și anume că a fost găsit incompatibil în perioada în care exercita funcția de consilier județean.

Întrebare: Vă amintiți sau cunoașteți dacă hotărârea ÎCCJ prin care raportul Agenției Naționale de Integritate a fost anterior mandatului de senator

sau anterior? Starea de incompatibilitate a dl Marciu Ovidiu-Cristian-Dan a intervenit în timpul exercitării mandatului de senator?

Răspuns: Nu rețin data la care a fost dată hotărârea ÎCCJ în legătură cu incompatibilitatea inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

Întrebare: Cunoașteți conținutul deciziei CCR nr. 460/2013 în baza căreia în data de 14.11.2014, în ședința senatului prezidată de dvs. s-a adoptat hotărârea de constatare a vacantării locului de senator a dl. Mora Akos-Daniel?

Răspuns: Nu îmi aduc aminte de conținutul deciziei la care face referire dl. avocat.

La termenul din 14 septembrie 2021, martorul Cazanciuc Robert a declarat că menține declarațiile date în faza de urmărire penală și a arătat că:

Eu am fost președintele comisiei juridice o perioadă din procedura derulată în legătură cu solicitarea A.N.I. Și înainte, și în timpul mandatului meu de președinte al comisiei juridice, s-au derulat proceduri în legătură cu solicitarea A.N.I. A existat corespondență cu A.N.I, a fost invitat președintele Agenția Națională de Integritate, senatorul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan însoțit de avocatul său, s-au depus documente, au avut loc dezbateri îndelungate. Nu am avut niciodată nicio discuție cu nimeni, nici cu Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton, nici cu Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, nici cu nimeni altcineva despre tergiversarea soluționării acestei solicitări de la A.N.I. Dezbaterile din comisiile juridice au fost eminamente juridice în legătură cu solicitarea A.N.I. Nu s-a pus în niciun moment problema unei decizii de natură politică, ci strict de a găsi o soluție în conformitate cu legile de organizare și Constituție.

În comisia juridică au fost depuse mai multe documente, printre care câteva hotărâri judecătorești care presupuneau înțelegerea succesiunii în timp a diverselor decizii luate în legătură cu dl. Marciu Ovidiu-Cristian-Dan care a contestat deciziile A.N.I și trebuia să încercăm să înțelegem ce s-a întâmplat de-a lungul timpului deoarece erau numeroase acte anulate de instanță. Au fost discuții legate de momentul la care A.N.I. a trimis solicitarea către Senat pentru că decizia definitivă invocată de A.N.I. pentru invalidarea mandatului era din anul 2015. Cererea era formulată în anul 2017 dar se fundamenta pe o hotărâre din 2015 și atunci ne-am întrebat de ce A.N.I. nu a sesizat autoritatea electorală permanentă, Biroul Electoral Central, în procedura de validare a candidaturii și a mandatului domnului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan.

Pe de altă parte, Constituția prevede foarte clar cazurile de încetare a mandatului de parlamentar, printre care se află evident și incompatibilitatea doar că, în discuțiile din comisia juridică și în accețiunea textului, acel text se referă la o exercitare concomitentă și nu anterioară. Cred că am cerut A.N.I. să ne spună dacă Marciu Ovidiu-Cristian-Dan este acuzat în calitate de senator de vreo faptă care l-ar fi făcut incompatibil pentru această calitate. Discuțiile au fost ample și complexe, pe de-o parte pentru a nu lăsa fără eficiență decizia Înaltei Curți, pe de altă parte, pentru a nu încălca Constituția care prevede

foarte clar în ce condiții încetează mandatul unui parlamentar. Aceștia au fost în mare termenii în care s-au derulat dezbaterile din comisia juridică.

Eu am opinat că în acel caz exista un conflict de natură constituțională pentru că, nu întâmplător, Constituția prevede această incompatibilitate care prevede exercitarea concomitentă a două funcții. Nu cunosc alte situații similare.

Președintele Senatului nu este o autoritate care decide discreționar și nu cunosc dacă, în alte situații, s-a adresat comisiei juridice pentru a cere urgentarea unui act sau a unui proiect de hotărâre. Discuțiile despre celeritate se poartă în Biroul Permanent și au, de regulă, caracter politic. În raport de interesul politic al grupurilor parlamentare se pledează pentru urgentare, dezbateri prelungite sau scurtarea unor dezbateri pentru a se lua o decizie.

Mandatul care se cerea a fi invalidat și cel care se cerea a fi validat aparțineau unor persoane alese pe lista aceluiași partid dar nerelevant din punctul meu de vedere. Cel care a candidat și a ieșit la alegeri următorul după domnul Marciu Ovidiu-Cristian-Dan, nu are legătură cu procedura A.N.I.

Președintele senatului sau a camerei poate să facă, fără să aibă suportul biroului permanent sau comisiilor parlamentare două lucruri, respectiv: sesizarea CCR și convocarea ședințelor. Convocarea ședințelor se face cu aprobarea biroului permanent dar data și ora la care are loc ședința o stabilește președintele Senatului, cutumiar, prin acord cu liderii grupurilor parlamentare. Puterile președintelui Senatului sunt extrem de limitate, mai degrabă de reprezentare, decât de autoritate.

Întrebări formulate de apărătorul ales al persoanei vătămate Matei Cristian:

Întrebare: Câte discuții, formale sau informa au avut loc în perioada în care dvs. ați avut calitatea de președinte al comisiei cu privire la situația strict concretă a inculpatului Marciu Ovidiu-Cristian-Dan? Ați avut vreo discuție cu privire la urgentarea soluționării cauzei?

Răspuns: Așa cum am precizat, nu mi-a cerut nimeni să tergiversez. Nu am avut discuții în acest sens cu dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton. Nu îmi aduc aminte să fi avut vreo discuție cu dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton cu privire la această situație de incompatibilitate nici în ceea ce privește urgentarea cauzei. Pe rolul comisiei juridice erau mii de cauze.

Întrebări formulate de apărătorul ales al inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton:

Întrebare: În lipsa unui raport întocmit de comisia juridică, ar fi putut dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton să supună la vot, la plenul Parlamentului, încetarea mandatului dl. Marciu Ovidiu-Cristian-Dan?

Răspuns: atribuția președintelui Senatului de a supune votului plenului încetarea unui mandat este o atribuție specială. Nu am întâlnit în cele două mandate decât acest caz. De principiu, președintele Senatului supune votului plenului un document, un proiect de hotărâre pentru a decide într-un sens sau altul. Pentru a întocmi elaborarea unui proiect de hotărâre, de regulă se

pronunță comisia de specialitate pentru ca senatul în plen să decidă într-un sens sau altul în funcție de conținut. Nu știu dacă în Regulamentul Senatului, această procedură legată strict de această atribuție este dezvoltată în vreun fel.

În situația în care se primește o decizie a Î.C.C.J., se supune plenului o hotărâre de invalidare a unui mandat. De aceea, trebuie să existe un raport de specialitate pentru ca senatorii care nu au cunoștințe juridice să înțeleagă litera și spiritul hotărârii.

Pentru finalizarea cercetării judecătorești cu audierea martorilor Nicolae Șerban și Prisnel Adrian Claudiu, a părții civile Matei Cristian și a inculpatului Marciu Ovidiu Cristian Dan s-a acordat termen la 26 octombrie 2021. La acest termen, partea civilă Matei Cristian a precizat că nu dorește să dea declarație în fața instanței de fond. Au fost audiați martorii Nicolae Șerban și Prisnel Adrian Claudiu și inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan, a fost administrată proba cu înscrisuri din partea părții civile.

La termenul de judecată din 26 octombrie 2021 martorul Nicolae Șerban a declarat: Precizez că îl cunosc pe dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton de multă vreme.

La momentul când Marciu Ovidiu Cristian-Dan a devenit senator, am devenit și eu senator în urma alegerilor din anul 2016, fiind colegi de partid și de grup parlamentar.

Pe parcursul desfășurării mandatului meu de senator, nu a existat nicio cerere din partea inculpaților cu privire la tergiversarea soluționării cererii de incompatibilitate, nici nu aveau cum. În fapt, după alegerile din decembrie 2016, am devenit lider al grupului PSD și președinte al Comisiei Juridice de Numiri, disciplină și imunități.

La începutul anului 2017, cred că în februarie sau martie am primit o adresă de la ANI prin care mi se aducea la cunoștință faptul că un raport al Agenției Naționale de Integritate din anul 2012 privindu-l pe Marciu Ovidiu Cristian-Dan a primit o soluție definitivă în instanță în anul 2015. Cred că în aprilie 2015. Ni se aducea la cunoștință acest fapt, cerându-ni-se invalidarea mandatului de senator al dl. Marciu Ovidiu Cristian-Dan. Sesizarea a fost adresată președintelui Senatului și, prin Biroul Permanent, a fost transmisă către comisia juridică.

Întrebări formulate de apărătorul ales al inculpatului Marciu Ovidiu - Cristian -Dan:

Întrebare: La momentul primirii adresei, ce vi s-a părut că ar fi în neregulă?

Răspuns: Nu privea o situație de incompatibilitate a dl Marciu Ovidiu Cristian-Dan în calitate de senator ci privea o situație anterioară. Practica ne arăta că ANI transmite Parlamentului anterior validării mandatului obținut prin alegeri, informații cu privire la interdicții de a ocupa o funcție publică. Chiar în anul 2016 acest lucru s-a întâmplat la Camera Deputaților. La momentul la care am fost sesizați, dl. Marciu Ovidiu Cristian-Dan avea deja mandatul de senator validat iar cauzele de încetare a mandatului nu privesc și

situații anterioare. Este motivul pentru care l-am invitat pe dl președinte al Agenției Naționale de Integritate la Senat pentru a clarifica aceste aspecte.

Nu știu cine este domnul Matei Cristian și nu știu dacă acesta a ocupat un post în Parlamentul României.

Întrebări formulate de apărătorul ales al persoanei vătămate Matei Cristian:

Întrebare: Câte discuții formale sau informale au avut loc au avut loc între dvs. și inculpatul Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton în perioada în care dvs. ați avut calitate de președinte al Comisiei Juridice, discuții cu privire la situația inculpatului Marciu Ovidiu Cristian-Dan ?

Răspuns: Nu aș putea să spun exact. Cazul a fost pe rolul comisiei juridice de la prima sesizare și nefiind soluționat, a rămas în discuție. Am avut cu dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton mai multe discuții cu privire la acest subiect cu atât mai mult cu cât era neclară interpretarea din regulament. Era vorba de atribuțiile președintelui Senatului care, în cazul în care apare o incompatibilitate ia act de încetarea mandatului și solicită plenului vacantarea locului cu un singur scop, respectiv declanșarea procedurilor de validare a succesorului.

I-am spus dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton că președintele Senatului nu este în măsură să stabilească că un loc s-a vacantat, ci doar să ia act de această vacantare. Cred că termenul din regulament este „constată încetarea mandatului”, ceea ce nu era cazul.

Întrebare: Ați avut cu inculpatul Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton vreo discuție cu privire la urgentarea discutării cererii sale?

Răspuns: Exclus. Nu există nici solicitări de urgentare și nici de tergiversare. Nu cred că și-ar fi permis cineva cu mine să-mi ceară să fac ceva mai repede sau să nu fac.

În primul rând, nu era o cerere, era o formulare imperativă care intra sub incidența dispozițiilor constituționale referitoare la mandatul imperativ. Ni se cerea să votăm într-un anume fel, ceea ce era interzis. Era o situație neclară și probabil că ar fi avut nevoie de anumite detalieri.

Potrivit Constituției României, mandatul de parlamentar încetează în anumite cazuri, printre care și în caz de incompatibilitate. Între aceste cauze nu se găsește și cea privind interdicția exercitării unei funcții publice. O astfel de situație trebuia constatată anterior validării mandatului de senator. După ce a fost validat mandatul de senator, noi nu mai aveam vreun temei constituțional sau legal prin care să încetăm mandatul unui senator.

Eram la al treilea mandat de senator, am fost consilier de stat la președinție și aveam suficientă experiență să constat în ce condiții încetează un mandat de senator după validare. Practic, nu se putea soluționa în sensul cerut de Agenția Națională de Integritate pentru că am fi comis un abuz. În fapt, acesta era motivul pentru care l-am invitat de mai multe ori pe președintele A.N.I. să ne lămurească însă acesta nu a venit niciodată. Doream să-l întrebăm de ce la Camera Deputaților a sesizat cazuri de interdicție anterior validării mandatului iar la Senat nu. Hotărârea Î.C.C.J. este din anul 2015. Aflasem că

Marciu Ovidiu Cristian-Dan candidase la alegerile locale și în anul 2016. Nici atunci și nici ulterior, Agenția Națională de Integritate nu sesizase cu această situație juridică. Singura parte vătămată într-o asemenea ipoteză este grupul parlamentar căruia îi aparține funcția de senator. Legiuitorul dă dreptul partidului să numească succesorul. Nu eram în ipoteza vătămării unui drept al unei persoane cu vocație de succesor al mandatului, de a obține acest mandat.

Precizez că această situație s-a perpetuat și în timpul mandatului de președinte al Senatului al dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și al succesorilor săi.

Întrebare: A existat vreo intervenție umană externă, în cele două săptămâni sau într-un termen rezonabil, în ceea ce privește lipsa răspunsului, respectiv că nu este un caz de încetare al mandatului?

Răspuns: Intervenții nu au fost în niciun fel. Președintele PSD Giurgiu mi-a transmis că nu cel aflat pe următoarea poziție pe listă va fi cel susținut să ocupe mandatul de senator în caz de vacantare. După revenirea în funcția de președinte al comisiei juridice, am constatat că nu se luase nicio decizie în această chestiune și am întocmit la începutul anului 2020 un material de informare pentru biroul permanent în care am precizat, în numele întregii comisii, că nu suntem în niciuna dintre ipotezele prevăzute de Constituție pentru încetarea mandatului de senator. În mod evident, Constituția se referă la încetarea unui mandat care a fost validat de Parlament iar parlamentarul respectiv a depus jurământul.

La termenul de judecată din 26 octombrie 2021, martorul Prisnel Adrian Claudiu a declarat: Mențin declarațiile date în cauză anterior. Nu am avut personal nicio conversație nici cu Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton și nici cu Marciu Ovidiu Cristian-Dan în legătură cu locul de parlamentar al domnului Matei Cristian

Întrebări formulate de apărătorul ales al inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton:

I se citește un fragment din declarația dată în cursul urmăririi penale.

Întrebare: De ce ați trimis acea adresă biroului permanent al senatului?

Răspuns: Cred că am făcut o adresă în care am menționat numele celor 5 parlamentari pentru care se invoca incompatibilitatea. Când a mers consilierul meu să depună acea hârtie, a venit cu o sugestie din partea cuiva din administrația secretariatului general al senatului în sensul că, având în vedere că doar doi dintre cei cinci aveau calitatea de senatori, mi-a sugerat ca cererea să-i vizeze doar pe cei doi. Am făcut o cerere în completare pentru celelalte trei nume către Camera Deputaților. Nu știu de ce m-am adresat biroului permanent al Senatului, nu știu care era exact procedura. Am vrut să o depun la registratura Senatului.

Întrebare: Ați rămas convins că totuși biroul permanent era forul decizional în soluționarea problemei incompatibilității?

Răspuns: După părerea mea, fără pregătire juridică, am adresat-o forului pe care l-am considerat cel mai îndreptățit să se ocupe de acest aspect.

La termenul de judecată din 26 octombrie 2021, inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan a declarat: *Doresc să dau declarații în cauză. Acuzațiile care mi se aduc nu sunt reale. În perioada 2008-2012, am fost ales consilier județean la CJ Giurgiu. În perioada 2012-2016, am candidat din nou și am fost ales consilier județean și vicepreședinte al Consiliului Județean. În perioada 2016, am candidat, în iunie, și am fost ales consilier județean și vicepreședinte al Consiliului Județean. În această perioadă, a survenit raportul Agenției Naționale de Integritate care prevedea că în trei situații bazate pe contracte de dirigenție de șantier, sunt incompatibil. Acest raport l-am atacat în instanță. Ne-am judecat la CAB și această instanță a găsit de cuviință că sunt incompatibil într-un singur dosar de dirigenție de șantier. Am atacat și această decizie și am ajuns la ÎCCJ care, analizând dosarul, a dat câștig de cauză Agenției Naționale de Integritate și raportul a rămas definitiv. Acest raport definitiv și hotărârea ÎCCJ au ajuns la Consiliul județean pentru a fi pusă în practică eliberarea mea din funcția de consilier județean și vicepreședinte de CJ și vacantarea acestui post. Am atacat în instanță cele două hotărâri ale Consiliului Județean și am câștigat definitiv anularea acestor două hotărâri ale C.J. prin care eram „pedepsit” pentru incompatibilitate. Așa cum am spus, în 2016, după ce hotărârea ÎCCJ devenise definitivă, am candidat la alegerile locale și am fost ales, validat prin hotărâre a Consiliului Local și prin decizia biroului electoral județean Giurgiu, ca senator. Nici înainte de alegeri, odată cu depunerea dosarului, nici după alegeri, Agenția Națională de Integritate nu a trimis nicio adresă prin care să infirme candidatura mea și postul câștigat. În decembrie 2016, am depus dosar la Biroul Electoral județean pentru candidatura la Senatul României. Au avut loc alegerile. Mi-am câștigat prin hotărârea biroului electoral județean mandatul de senator. Am mers la Senat, am depus jurământul și am devenit senator. Odată cu depunerea dosarului de candidatură la Biroul județean sau după, cei care doreau să conteste această candidatură, puteau să o facă. Puteau să facă această contestație și după ce am primit din partea biroului electoral județean hotărârea judecătorească prin care îmi câștigasem mandatul.*

În timpul mandatului de senator nu am făcut altceva decât să reprezint în Parlament interesele alegătorilor din județul Giurgiu și consider că a fost o perioadă în care mi-am făcut datoria față de județ și țară.

Nu am avut nicio discuție cu dl. Popescu Tăriceanu Călin-Constantin-Anton în legătură cu mandatul meu.

Am fost chemat de mai multe ori la comisia juridică. Am mers împreună cu doamna avocat și am prezentat documentele pe care le aveam în legătură cu situația respectivă vizând incompatibilitatea. Mandatul meu în Parlament s-a încheiat odată cu depunerea jurământului de către noii parlamentari aleși. Mandatul s-a finalizat la termen. În toată această perioadă, eu m-am considerat nevinovat și de aceea, pe baza acestei nevinovății, am depus de fiecare dată cu bună credință dosarele de candidatură pe diferite funcții.

Precizez că în situația în care voi fi găsit vinovat, sunt de acord să prestez muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța a constatat cercetarea judecătorească finalizată, acordând termen pentru dezbateri la 09 noiembrie 2021.

La termenul de judecată din 09 noiembrie 2021, Înalta Curte, față de actele depuse de apărarea inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Anton la data de 05 noiembrie 2021, a dispus reluarea cercetării judecătorești și, în urma discutării probelor în contradictoriu, a admis probele care au fost solicitate de către inculpatul Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, prin apărător ales, și le-a administrat la termenul de judecată, luând act de depunerea înscrisurilor la dosar.

Nemaifiind cereri de formulat sau excepții de invocat, Înalta Curte a constatat terminată cercetarea judecătorească și a acordat cuvântul în dezbaterile pe fond a cauzei. Dezbaterile părților au fost consemnate, pe larg, în încheierea din data de 09 noiembrie 2021, care face parte integrantă din prezenta sentință penală.

Analizând materialul probator administrat în cauză atât în faza de urmărire penală, cât și în cursul cercetării judecătorești, acuzația formulată în rechizitoriu și raționamentul juridic din rechizitoriu, concluziile formulate în dezbateri, conform art.67 alin.(2) teza I din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, de către procurorul care a participat la ședința de judecată, precum și concluziile formulate de către părți, Înalta Curte de Casație și Justiție reține următoarele:

Prin Hotărârea Senatului nr. 163 din data de 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la data de 11 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea 1, nr. 1031 din data de 21 decembrie 2016 (comunicarea XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 – vol.1 – filele 122 – 125, d.u.p.), Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a fost validat în funcția de senator, pe care a exercitat-o până la finalizarea mandatului (procesul – verbal din data de 23 noiembrie 2020 – vol. 1 - filele 162 – 169, d.u.p.)

Prin adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, trimisă “Domnului Călin – Constantin + Anton Popescu – Tăriceanu Președinte – Senat și spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări”, Agenția Națională de Integritate a solicitat să se ia act de încetarea mandatului de senator al inc. Marciu Ovidiu - Cristian - Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție și să se supună votului Plenumului Senatului adoptarea unei hotărâri prin care se vacanta locul de senator în cauză (vol. 3 – fila 119, d.u.p.).

Raportul de evaluare a constatat că Marciu Ovidiu - Cristian - Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.).

Adresa A.N.I. a fost înregistrată cu nr. I 909 la data de 02 martie 2017 la Senatul României, pe înscrisul oficial fiind aplicată ștampila ”Senat.

Președinte”, iar Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin - Anton a înscris mențiunea olografă ”*Către BP*” în colțul superior stânga al primei pagini și a semnat. La data de 06 martie 2017 a avut loc ședința Biroului Permanent al Senatului, din stenograma depusă la dosarul cauzei (vol. 2 – fila 81, d.u.p.) rezultând că Președintele Senatului a prezentat conținutul adresei, iar în urma discuției directe cu președintele Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a stabilit un termen de două săptămâni pentru prezentarea unui punct de vedere. În consecință, după ce a fost înregistrată la Senat la data de la data 02 martie 2017, adresa A.N.I. a fost prezentată de Președintele Senatului în Biroul permanent la data de 06 martie 2017, când a fost trimisă Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări pentru a fi redactat un punct de vedere, unde a fost discutată, începând cu 04 aprilie 2017, în mai multe ședințe, fără a fi adoptat un punct de vedere.

Aceeași adresă a A.N.I., prin sesizarea nr. 48 din data de 06 decembrie 2017, semnată de către martorul Prisnel Adrian - Claudiu, deputat, pentru Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat (vol. 3 – fila 41, d.u.p.), a fost înregistrată cu nr. 2051 la data de 06 decembrie 2017 la Biroul Permanent al Senatului, fiind atașată o cerere adresată atât Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, solicitând să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport. (vol. 3 - filele 42 – 48, d.u.p.). Sesizarea formulată de către Grupului Parlamentar al Uniunii Salvați România a fost trimisă Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, „*pentru punct de vedere*”, în urma hotărârii ”*cu unanimitate*” a Biroului Permanent, prin adresa nr. 2113 din data de 13 decembrie 2017 (semnată de către Secretarul general al Senatului).

Persoana vătămată Matei Cristian, care ocupa pe lista electorală următorul loc după Marciu Ovidiu - Cristian – Dan, a primit, la solicitarea sa, de la Senatul României – Biroul Relații Publice comunicarea nr. 1012/A/19 iulie 2018 din care rezulta că, începând cu data de 04 aprilie 2017, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului dezbătuse, în mai multe ședințe succesive, comunicarea (raportul A.N.I.), însă analiza situației de incompatibilitate a senatorului Marciu Ovidiu - Cristian - Dan nu se finalizase „*în această etapă a dezbaterii*”.

La data de 02 septembrie 2019 a încetat mandatul de Președinte al Senatului României pentru Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton. Până la data de 02 septembrie 2019, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului nu a finalizat analiza situației sesizate de A.N.I..

Marciu Ovidiu - Cristian – Dan și-a exercitat integral mandatul de senator, până în anul 2020.

Conform acuzației din rechizitoriu, faptele se situează cronologic după constituirea Senatului României, subsecvent alegerilor din anul 2016, iar

infraacțiunile au ca element material: a) conduita omisivă a Președintelui Senatului cu privire la sesizarea transmisă de Agenția Națională de Integritate referitoare la exercitarea mandatului de către un senator pentru care, în urma hotărârii unei instanțe de judecată, exista, anterior desfășurării alegerilor parlamentare, o interdicție de a candida; b) conduita unui membru ales al Parlamentului, care a desfășurat integral mandatul pentru care a candidat și a fost ales, deși, urmare a hotărârii unei instanțe de judecată exista, anterior desfășurării alegerilor parlamentare, o interdicție de a candida.

Având în vedere limitele cronologice și conținutul acuzației din rechizitoriu, instanța nu are competența legală de a analiza parcursul acceptării candidaturii și validării mandatului de senator: modul în care s-a ajuns la acceptarea dosarului de candidatură ca urmare a concluziei concordanței cu legea a conținutului dosarului de candidatură (care cuprindea și declarația de acceptare a candidaturii cu mențiunea declarației pe propria răspundere că sunt întrunite condițiile pentru a candida) ori modul în care a fost redactată și actualizată, de către Agenția Națională de Integritate, lista persoanelor care au interdicția de a ocupa o funcție aleasă anterior alegerilor din anul 2016 sau validarea rezultatului alegerilor parlamentare din anul 2016. În egală măsură, instanța nu are competența legală de a analiza niciun alt act sau conduită a persoanelor trimise în judecată, pentru perioada anterioară datei de 11 decembrie 2016, în ceea ce privește uzurparea de calități oficiale, ori pentru perioada anterioară datei de 02 martie 2017, în ceea ce privește abuzul în serviciu. Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție reprezintă, conform acuzației din Rechizitoriu, o situație preexistentă infraacțiunilor, situată în afara conținutului constitutiv, dar pe care se grefează actele materiale imputate acuzaților, în perioadele expres menționate de acuzație.

Totodată, având în vedere limitele care decurg din descrierea în acuzație a elementului material al laturii obiective a infraacțiunilor (conduita incriminată) instanța are de analizat dacă actele președintelui Senatului în legătură cu sesizarea A.N.I. privind mandatul unui senator, au fost, începând cu data de 02 martie 2017, în limitele competenței sale prevăzute de lege și dacă, ulterior datei de 11 decembrie 2016, o persoană a folosit fără drept calitatea de senator, dacă anterior a parcurs procesul electoral (în raport de care nu au fost formulate acuzații), a fost validată în funcție și a depus jurământul ca senator.

Pentru reținerea vinovăției Președintelui Senatului, conform acuzației din rechizitoriu, trebuie analizată existența unei încălcări a atribuției prevăzute de lege în legătură cu sesizarea transmisă de ANI, o conduită omisivă, și nu dacă trimiterea solicitării ANI la comisia de specialitate a avut sau nu efectul de a conduce la amânarea *sine die* a votului în Senat (aspecte care țin de conduita membrilor comisiei juridice, deci a unor alte persoane decât cele trimise în judecată și în raport de care rechizitoriul nu a stabilit nicio legătură subiectivă cu persoanele acuzate).

Cu privire la acuzațiile descrise în actul de sesizare:

Inculpatul Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal și complicitate la comiterea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (2) Cod penal.

Inculpatul Marciu Ovidiu – Cristian – Dan a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În fapt, prin actul de sesizare a instanței s-a reținut că, în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, Președintele Senatului României nu a îndeplinit actele (contrar dispozițiilor art. 7 alin. (4) rap. la alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor) vizând constatarea încetării mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu - Cristian - Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), nu a supus votului Plenului Senatului adoptării unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză și, astfel, în opinia rechizitoriului, a cauzat vătămarea drepturilor persoanei vătămate Matei Cristian, care, în urma alegerilor parlamentare din 11 decembrie 2016, a ocupat pe buletinul de vot pentru funcția de senator din partea P.S.D., în circumscripția electorală nr. 19 Giurgiu, poziția următoare după inculpatul Marciu Ovidiu - Cristian – Dan.

De asemenea, în opinia rechizitoriului, s-a reținut că inculpatul Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton în perioada 02 martie 2017 - 02 septembrie 2019, în exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de președinte al Senatului României, nu a îndeplinit, contrar art. 7 alin. (4) raportat la alin. (1) lit. e) comb. cu alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, actele vizând constatarea încetării mandatului de senator al inculpatului Marciu Ovidiu - Cristian - Dan (ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 a rămas definitiv prin decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și nu a supus votului Plenului Senatului adoptarea unei hotărâri de vacantare a locului de senator în cauză, astfel că l-a ajutat pe inculpatul Marciu Ovidiu – Cristian – Dan să folosească fără drept calitatea oficială de senator, care implică exercițiul autorității de stat, urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative, a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Totodată acuzarea a reținut în Rechizitoriu și că inculpatul Marciu Ovidiu - Cristian – Dan care, deși potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 se afla în stare de incompatibilitate cu calitatea de senator (avea interdicția de a mai ocupa o funcție sau o demnitate publică timp de 3 ani de la 04 martie 2015 (când a rămas definitivă și irevocabilă Decizia nr. 949 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal), a folosit fără drept, din data de 11 decembrie 2016, calitatea oficială de senator în actuala legislatură a

Parlamentului României, calitate însoțită și urmată de îndeplinirea actelor legate de această calitate care implică exercițiul autorității de stat (a participat la ședințele Senatului, a făcut parte din comisii permanente și speciale ale Senatului, a avut inițiative legislative și a votat proiecte de acte normative, a adresat întrebări și interpelări etc.).

Textele de lege cu relevanță în materia incriminărilor din cauza de față au următorul conținut:

Art. 297 alin. (1) Cod penal – infracțiune de abuz în serviciu

Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Art. 258 alin. (1) Cod penal - infracțiunea de uzurpare de calități oficiale

Folosirea fără drept a unei calități oficiale care implică exercițiul autorității de stat, însoțită sau urmată de îndeplinirea vreunui act legat de acea calitate, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 48 alin. (1) Cod penal

Complice este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

Art. 38 alin. (2) Cod penal

Există concurs formal de infracțiuni când o acțiune sau o inacțiune săvârșită de o persoană, din cauza împrejurărilor în care a avut loc sau a urmărilor pe care le-a produs, realizează conținutul mai multor infracțiuni.

Referitor la infracțiunea de abuz în serviciu

În ceea ce privește abuzul în serviciu, acuzația depinde în mod esențial de identificarea legii care a fost încălcată prin conduita subiectului (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale [art. 132 din Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial nr. 517 din 8 iulie 2016). Conform rechizitoriului, a fost reținută încălcarea obligației prevăzute de art. 7 alin. (4) cu referire la art. 7 alin. (1) lit. e) și art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor. Atunci când în rechizitoriu se reține o conduită omisivă, desfășurarea unei proceduri de către acuzat nu exclude în mod automat acuzația, ci determină analiza de către instanță a caracterului impropriu al conduitei, respectiv dacă procedura prevăzută de lege nu a fost desfășurată deoarece a fost înlocuită de o procedură pe care legea nu o prevedea și care era contrară scopului pentru care a fost instituită.

În ceea ce privește textele de lege identificate ca fiind încălcate, în rechizitoriu sunt avute în vedere art.7 alin. (4) din Legea nr.96/2006 cu referire la situațiile juridice din art. 7 alin. (1) lit. e), art.7 alin. 2 litera c) din Legea nr.96/2006 și art.25 din Legea nr.176/2010.

Textele indicate în rechizitoriu ca fiind încălcate în exercitarea atribuțiilor de serviciu de către președintele Senatului au următorul conținut:

Art. 25 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

(1) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.

(2) Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.

(3) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective.

Art.7 din Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și senatorilor

(1) Calitatea de deputat sau de senator încetează:

(...) e) în caz de incompatibilitate.

(...)(2) Încetarea mandatului de deputat sau de senator datorată incompatibilității are loc: (...)

c) la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care se respinge contestația la raportul Agenției Naționale de Integritate prin care s-a constatat incompatibilitatea; (...)

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), precum și în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c) și d), președintele Camerei ia act de situația de încetare a mandatului de deputat sau de senator și supune votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator.(...)

Constituția României, art. 70 – Mandatul deputaților și al senatorilor

(1) Deputații și senatorii intră în exercițiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub condiția validării alegerii și a depunerii jurământului. Jurământul se stabilește prin lege organică.
(2) Calitatea de deputat sau de senator încetează la data întrunirii legale a Camerelor nou alese sau în caz de demisie, de pierdere a drepturilor electorale, de incompatibilitate ori de deces.

Constituției României, art.71- Incompatibilități:

(1) Nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator.
(2) Calitatea de deputat sau de senator este incompatibilă cu exercitarea oricărei funcții publice de autoritate, cu excepția celei de membru al Guvernului.
(3) Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.

Acuzația are în vedere, în privința infracțiunii de abuz în serviciu, încălcarea art. 7 alin.(1) lit.e), alin. (2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 prin:

- încălcarea obligației de a lua act de situația de incompatibilitate;
- încălcarea obligației de a supune plenului Senatului, discutarea unei situații de incompatibilitate.

În consecință, în examinarea acuzațiilor formulate instanța va analiza:

a) Semnificația incompatibilității la care se referă art.7 din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor și relația cu art. 25 alin.(2) din Legea nr. 176/2010;

b) Efectele transmiterii adresei ANI privind Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunilor de abuz în serviciu și uzurpare de calități oficiale; ●

c) Efectele deciziilor Curții Constituționale în interpretarea obligațiilor prevăzute de lege pentru Președintele Senatului pentru cazul descris de art. 7 alin.(1) lit.e), alin. (2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor;

d) Concordanța conduitei Președintelui Senatului cu dispozițiile legale.

Martorii audiați în cauză au arătat că nu au avut discuții particulare cu inculpații referitoare la tergiversarea procedurii, ci doar corespondența scrisă, care nu relevă niciun element de solicitare a încălcării dispozițiilor legale, astfel încât aspectele ce țin de acuzație presupun dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv interpretarea textelor de lege.

Semnificația incompatibilității la care se referă art.7 din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor și relația cu art.25 alin.(2) din Legea nr. 176/2010

Prevăzând că mandatul de parlamentar încetează la data rămânării definitive a hotărârii prin care se respinge contestația la raportul A.N.I., incompatibilitatea la care se referă art. 7 alin.(2) litera c) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor are în vedere: a) un mandat de parlamentar a cărei exercitare a început; b) o hotărâre judecătorească definitivă, în cursul exercitării mandatului. În consecință, procedura din art.7 din Legea nr.96/2006 nu este aplicabilă situațiilor în care hotărârea prin care se respinge contestația formulată împotriva raportului A.N.I a rămas definitivă anterior exercitării mandatului de parlamentar. În acest caz ia naștere interdicția prevăzută de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010, de a ocupa o funcție eligibilă pe o perioadă de 3 ani, a cărei incidență trebuie verificată în procesul electoral și conduce la respingerea sau invalidarea candidaturii celui declarat anterior incompatibil. Dacă autoritățile electorale competente au omis sau au neglijat verificarea candidaturii afectate de o interdicție decurgând dintr-o incompatibilitate, soluția nu este transferarea răspunderii către o altă persoană, pentru care legea nu prevede competențe în materie. Aplicarea unei proceduri de verificare a legalității mandatului, prin analogie, în absența unui text de lege care să-i stabilească o competență în materie, nu poate să conducă, față de cel care a dispus începerea procedurii, la stabilirea răspunderii penale pentru abuz în serviciu.

Prin Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Agenția Națională de Integritate a constatat că Marciu Ovidiu - Cristian - Dan s-a aflat în stare de incompatibilitate în perioada mandatului de consilier județean, între anii 2008 – 2012, încălcând prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.). Ca urmare a deciziei nr.949/04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a luat naștere, *ope legis*, interdicția prevăzută de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010. La data de 21 decembrie 2016 au fost validate mandatele senatorilor aleși în decembrie 2016, inclusiv cel al lui Marciu Ovidiu – Cristian – Dan (M.Of. nr. 1031 din data de 21 decembrie 2016), iar la data de 02 martie 2017 la Senatul României a fost înregistrată adresa nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, prin care Agenția Națională de Integritate a solicitat să se ia act de încetarea mandatului de senator al inc. Marciu Ovidiu - Cristian - Dan, ca urmare a faptului că Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 (vol. 3 – fila 119, d.u.p.) rămăsese definitiv, prin decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Atunci când raportul A.N.I., prin care se constată o incompatibilitate, rămâne definitiv, se produc efecte atât în ceea ce privește încetarea funcției care a fost izvorul incompatibilității, dar și în ceea ce privește nașterea interdicției de a candida, prevăzută de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010. Astfel, odată ce

situația de incompatibilitate a fost stabilită juridic față de calitatea de consilier județean, în mod definitiv, în anul 2015, iar efectele sale s-au produs, încetând mandatul de consilier județean la data de 05 aprilie 2015, aceeași incompatibilitate (raport juridic epuizat prin decizia instanței) nu poate fi constatată, în sensul art.71 din Constituția României, și în ceea ce privește mandatul de senator a cărui exercitare a început în decembrie 2016. Raportul juridic anterior de incompatibilitate a încetat (mandatul de consilier județean care era sursa incompatibilității a încetat de drept la data de 03 aprilie 2015, printr-o hotărâre a Consiliului Județean Giurgiu), iar încetarea calității care atrăsese starea de incompatibilitate nu poate conduce la menținerea incompatibilității și față de o nouă calitate, cea de senator, care începe ulterior, în decembrie 2016, după trecerea unui interval de 1 an și 8 luni. Pentru viitor se mențin doar efectele, decurgând din decizia nr. 949 din data de 04 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ceea ce privește interdicția de a candida, pe un termen de trei ani, astfel cum sunt prevăzute de art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010. Interdicția de a candida este un efect al stării de incompatibilitate, constată în mod legal.

Efectele transmiterii adresei ANI privind Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunilor de abuz în serviciu

În privința conduitei omisive de încălcare a art.7 alin.(1) lit.e), alin.(2) litera c) și alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor sunt incidente două categorii de critici:

- aplicarea procedurii prevăzute de art. 7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor doar cazurilor de incompatibilitate constatate ulterior validării mandatului de parlamentar și nu celor constatate anterior validării rezultatului alegerilor, care reprezintă în realitate o interdicție de a candida, fiind astfel reglementate în actele normative privind procedura electorală ce precede obținerea mandatului de parlamentar și nu în actele normative care reglementează procedura desfășurării activității parlamentare;

- procedura prevăzută de art. 7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, chiar în ipoteza în care ar fi considerată incidentă în speță (în absența altui remediu al restabilirii legalității, față de intervenirea sesizării A.N.I. la 3 luni de la validarea mandatului și față de lipsa unei demisii din Parlament a celui față de care operase interdicția), dă în competența Președintelui Senatului două categorii de acte: să ia act de situația de încetare a mandatului și să supună votului plenului Camerei din care face parte adoptarea hotărârii prin care se vacantează locul de deputat sau de senator. Atunci când un act normativ de o forță inferioară legii (de exemplu, un Regulament), condiționează una dintre atribuțiile prevăzute de lege (de exemplu să supună votului Camerei adoptarea unei hotărâri) de o procedură prealabilă (de exemplu, întocmirea unui proiect de ordine de zi de către un Birou permanent ori un punct de vedere/raport al Comisiei Juridice de numiri, disciplină,

imunități și validări), nu se poate ajunge la concluzia încălcării legii dacă omisiunea îndeplinirii atribuției este determinată de omisiunea finalizării procedurii prealabile.

La data de 02 martie 2017, la Președintele Senatului a fost depusă și înregistrată solicitarea de încetare a mandatului de senator a inculpatului Marciu Ovidiu Cristian Dan, urmare a stării de incompatibilitate, iar la data de 06 martie 2017, adresa a fost discutată în biroul permanent al Senatului, care a hotărât trimiterea la Comisia juridică de numiri, disciplină, imunități și validări, pentru ca în două săptămâni să fie emis un punct de vedere care urma să fie prezentat biroului permanent. Conform art. 198 din Regulamentul Senatului, în cazurile de incompatibilitate, sesizările sunt trimise spre examinare Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care întocmește un raport. Sesizarea formulată de către Grupul Parlamentar al U.S.R. a fost de asemenea trimisă Comisiei juridice.

În speță nu a fost încălcată procedura din art. 7 din Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, deoarece acesta devine aplicabil doar în situația în care faptul juridic la care face referire art.7 alin.(2) litera c) din Legea nr.96/2006, respectiv starea de incompatibilitate apare în cursul exercitării mandatului, fie prin nașterea raportului de incompatibilitate, fie prin definitivarea Raportului A.N.I. printr-o hotărâre judecătorească. Pentru situațiile de incompatibilitate în care Raportul A.N.I. a avut un caracter definitiv anterior mandatului parlamentar sunt incidente dispozițiile legale referitoare interdicției ce țin de validarea alegerilor. Deoarece Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care a rămas definitiv Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012 este anterioară datei validării mandatului de senator (a intervenit în timpul mandatului de consilier județean), adresa Agenției Naționale de Integritate nr. 2519 din data de 24 februarie 2017, nu determina procedura din art.7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor.

Problema de drept privind candidatura și obținerea mandatului nu este o problemă de deținere în continuare a mandatului după pronunțarea unei hotărâri judecătorești care a constatat o situație de incompatibilitate, ci este o problemă de legală obținere a mandatului în contra unei hotărâri judecătorești preexistente din care decurge, conform art.25 alin.(2) din Legea nr. 176/2010, o interdicție legală de a candida. În ceea ce privește valabilitatea alegerii unei persoane în calitate de senator, Președintele Senatului nu avea obligațiile prevăzute de art.7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor. Valabila depunere a candidaturii, validarea candidaturii, validarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului sunt prevăzute de Legea nr. 208/2015 (Legea alegerilor), nu fac obiectul acuzației, fiind fapte anterioare celei pentru care instanța este sesizată și, în consecință, exterioare acuzației.

Cu toate acestea, în absența oricărui alt remediu al situației de drept din adresa A.N.I., față de faptul că senatorul în cauză nu a demisionat, chiar dacă procedura din art.7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor ar fi incidentă, prin sesizarea comisiilor Senatului este înlăturată

încălcarea obligației de a lua act de situația juridică sesizată prin adresa Agenției Naționale de Integritate nr. 2519 din data de 24 februarie 2017. Sesizarea Biroului Permanent și a Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări înlătură atitudinea omisivă de care este acuzat inculpatul. De altfel, chiar adresa A.N.I. din 24 februarie 2017 (vol.III, fila 119, d.u.p.) este trimisă domnului Călin – Constantin – Anton Popescu – Tăriceanu Președinte – Senat, Spre știință: Domnului Șerban Nicolae Președinte – Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, ceea ce arată că procedura de sesizare a Comisiei juridice de numiri disciplină și validări a fost considerată, chiar de instituția care a sesizat, ca având competență în rezolvarea problemei de drept.

De asemenea, Grupul Parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat (vol. 3 – fila 41, d.u.p.), a înregistrat cu nr. 2051, la data de 06 decembrie 2017, la Biroul Permanent al Senatului, mai multe acte printre care și o cerere adresată atât Comisiei juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cât și Președintelui Comisiei Juridice, de disciplină și de imunități a Camerei Deputaților, solicitând să se procedeze potrivit art. 180 – 183 din Regulamentul Senatului, care prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate și *să se transmită această sesizare către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României pentru raport.* (vol. 3 - filele 42 – 48, d.u.p.). În același sens, al condiționării supunerii votului plenului, de un act prealabil, de competența Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, este și faptul că această comisie nu și-a negat competența în procedura asupra problemei cu care a fost sesizată. Dimpotrivă, dezbaterile au purtat asupra efectelor pe care starea de incompatibilitate într-o funcție anterioară care conducea la o interdicție de a candida le producea asupra unei funcții dobândite ulterior.

Obligația de a supune plenului Senatului discutarea situației juridice din adresa A.N.I. a fost condiționată de conduita și actele altor persoane sau comisii, acte care nu au fost realizate în cauză și care nu au fost influențate de acuzați. Astfel, A.N.I. și Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Camera Deputaților și Senat, au considerat competentă Comisia juridică, prin corespondența adresată acesteia, iar Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări nu și-a declinat competența și nu a considerat chestiunea supusă dezbaterii ca fiind doar în atribuția Președintelui Senatului.

În consecință, nu există conduita omisivă legată de obligația de a lua act de sesizarea A.N.I. (pentru că sesizarea a fost trimisă atât Biroului permanent cât și Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări) și nici omisiunea sesizării plenului Senatului (pentru că era condiționată de o procedură prealabilă, care nu a fost realizată în cauză și care depindea de alte persoane față de care nu au fost formulate acuzații).

Efectele deciziilor Curții Constituționale în interpretarea obligațiilor prevăzute de lege pentru Președintele Senatului

Deciziile Curții Constituționale privesc hotărâri judecătorești intervenite în cursul exercitării mandatului parlamentar (incompatibilități apărute în timpul exercitării mandatului de parlamentar și incompatibilități anterioare exercitării mandatului), însă deciziile converg în ceea ce privește interpretarea procedurii prevăzute de Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, care includea în mod obligatoriu un răspuns al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, chiar dacă Plenul putea să adopte o soluție diferită de cea a Comisiei.

Deciziile Curții Constituționale invocate în Rechizitoriu nu conduc la concluzia încălcării art.7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 de către Președintele Senatului prin trimiterea sesizării către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, deoarece confirmă interpretarea în sensul obligației de a fi întocmit un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al unei Camere.

- Decizia CCR nr. 972/2012 este determinată de situația de incompatibilitate a senatorului Mircea Diaconu, care a exercitat funcția de director de teatru concomitent cu funcția de senator.

Decizia nr. 972 din data de 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 800 din 28 noiembrie 2012, Curtea Constituțională a României a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin refuzul Senatului României de a lua act de încetarea de drept a calității de senator a lui Mircea Diaconu, prin rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se constata starea de incompatibilitate a acestuia și are relevanță în speța de față în ceea ce privește constatarea autonomiei regulamentare de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului (autonomia de a-și reglementa o procedură de lucru internă în materia incompatibilităților având astfel o putere de organizare și funcționare proprie).

În secțiunea referitoare la *Cadrul legal și regulamentar al procedurii de constatare a stării de incompatibilitate a unui parlamentar*, Curtea reține că (...)*2. Dispozițiile art. 179-184 din Regulamentul Senatului prevăd procedura de încetare a mandatului senatorului care se află în stare de incompatibilitate. Regulamentul distinge între situația în care senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului (art. 179, conform declarației depuse la începutul mandatului) și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului (art. 182 și 183).*

Conform secțiunii VII, *Autonomia regulamentară de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului, în temeiul dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 64 alin. (1), le dă dreptul acestora de a dispune cu privire la propria organizare și procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare. Regulamentele parlamentare - Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului -, sub aspectul naturii lor juridice, sunt hotărâri ale*

Parlamentului. Ele sunt adoptate de către fiecare Cameră sau de Camerele reunite, nu în virtutea calității de putere legiuitoare a Parlamentului, ci în calitate de corpuri autonome, investite cu o putere de organizare și funcționare proprie. Fiecare Cameră adoptă propriul regulament, act cu caracter normativ de sine-stătător, în conformitate cu competența atribuită de Constituție.

Autonomia regulamentară constituie expresia statului de drept, a principiilor democratice și poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Constituție (a se vedea Decizia Curții Constituționale [nr. 209](#) din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

Curtea a reținut, în secțiunea IX, că Senatul, în virtutea autonomiei parlamentare, poate constata, potrivit procedurii interne, atât starea de incompatibilitate, care este prevăzută de lege și de regulament, cât și încetarea de drept a mandatului de senator și vacanța locului respectiv. În schimb, potrivit prevederilor [Legii nr. 176/2010](#), Agenția Națională de Integritate, prin raportul de evaluare, și ulterior instanța judecătorească investită cu soluționarea contestației formulate împotriva acestui act administrativ nu pot constata decât starea de incompatibilitate în care se află senatorul, fără a avea competențe cu privire la dispunerea încetării calității de senator. De aceea, după parcurgerea procedurii prevăzute de lege, devin din nou incidente prevederile Regulamentului Senatului, raportul de evaluare, alături de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă constituind temeiul adoptării hotărârii Senatului prin care se constată încetarea de drept a mandatului de senator și vacanța locului respectiv. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea prevederilor constituționale, legale și chiar regulamentare în vigoare. Acesta este argumentul principal care legitimează procedura instituită prin [Legea nr. 176/2010](#), accesul la justiție constituind o garanție constituțională în favoarea parlamentarului împotriva abuzului autorității administrative (Agenția Națională de Integritate), pe de o parte, cât și împotriva abuzului autorității legiuitoare (reprezentată de Senatul României), pe de altă parte, garanție menită să asigure o protecție sporită mandatului pe care parlamentarul îl exercită (pct. IX).

- Decizia CCR nr. 460/2013 este determinată de situația senatorului Akos Mora, iar Curtea Constituțională a impus ca plenul Senatului să se pronunțe prin vot asupra raportului Comisiei Juridice întocmit în acest sens. Curtea Constituțională reține atât la secțiunea VII, 2, cât și la secțiunea VIII, 1 Concluzii, caracterul obligatoriu al raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări. Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități

și validări avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al acestei camere, iar rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, iar nu și din perspectiva soluțiilor pe care le propun.

Prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 decembrie 2013, Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate și a stabilit că Senatul României urmează să decidă cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, după interpretarea legală a dispozițiilor [art. 25 alin. \(2\) din Legea nr. 176/2010](#). Situația factuală care a stat la baza acestei a fost aceea că senatorul în funcție a fost declarat incompatibil pentru fapte în legătură cu exercitarea mandatului de consilier județean, context în care Curtea a statuat asupra caracterului auxiliar al comisiilor parlamentare.

Secțiunea VII, pct.2 din Decizie se referă la *Rolul comisiilor parlamentare*, și arată că *Dispozițiile art. 64 alin. (4) și (5) din Constituție pun în evidență locul și rolul comisiilor permanente în cadrul activității parlamentare. Astfel, aceste comisii sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 48 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 21 mai 1994). Comisiile se constituie dintr-un număr restrâns de deputați sau senatori, specializați pe un anumit domeniu, cu o componență și o structură care respectă configurația politică a fiecărei Camere. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor acestor comisii se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Necesitatea creării acestor organe de lucru a fost impusă de asigurarea eficienței activității unui corp deliberativ numeros.(...) Dat fiind acest caracter auxiliar al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este aceea a unui act preliminar, cu caracter facultativ, de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită, sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau camerelor reunite. Rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, iar nu și din perspectiva soluțiilor pe care le propun, Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale.*

În concluzii, se reține că potrivit dispozițiilor art. 183 [alin. \(1\) din Regulamentul Senatului](#), Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al

acestei Camere. Propunerile cuprinse în raportul comisiei urmau a fi luate în dezbateri de Senat, în plenul său.

- Decizia CCR nr. 869 din 10 decembrie 2015 este determinată de situația deputatului Petre Roman. Decizia CCR nr.869 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 a fost publicată în M.Of. nr. 166 din 4 martie 2016. Curtea se referă la înțelesul situație de incompatibilitate la începutul mandatului care drept consecință o procedură de informare a Camerei (dacă incompatibilitatea mai subzistă) și de alegerea între mandatul de parlamentar și funcția respective. Situația din speța prezentă nu are în vedere o incompatibilitate care subzistă la începutul mandatului, ci o interdicție de a candida.

Curtea reține că (paragraful 21, 22) *că normele legale criticate se referă la situații juridice distincte în timp, ceea ce justifică și reglementări diferite. Astfel, prevederile [art. 83 alin. \(2\) din Legea nr. 161/2003](#) vizează situația deputatului sau senatorului care la data intrării în vigoare a [Legii nr. 161/2003](#) se află în una dintre incompatibilitățile prevăzute de art. 81 sau art. 82 din lege, urmând să acționeze conform legii, și anume să informeze în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte, iar în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de 15 zile, să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții.*

22. Prevederile [art. 17 alin. \(1\) teza a doua din Legea nr. 96/2006](#) se referă la situația deputatului sau senatorului care la data intrării în exercițiul mandatului se află în una dintre situațiile de incompatibilitate, urmând să acționeze conform legii, respectiv să notifice în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte cu privire la starea sa de incompatibilitate și, după expirarea acestui termen, deputatul sau senatorul să opteze, în termen de 30 de zile, între mandatul de deputat sau de senator și funcția ori funcțiile incompatibile, demisionând potrivit opțiunii sale. Așadar, distingând între situația în care deputatul/senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului, Curtea constată că prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt norme clare, precise, previzibile, fără a putea fi considerate de natură a genera dificultăți de interpretare.

- Decizia Curții Constituționale nr. 775 din 22 octombrie 2020 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1094 din 17 noiembrie 2020 reiterează existența unei descrieri a procedurii parlamentare în cazul incompatibilităților, prin decizii anterioare, și subliniază competența instanțelor de judecată în interpretarea și aplicarea legii.

Prin decizia nr.775/2020 s-a respins cererea formulată de Președintele Senatului și s-a constatat că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Parlament - Senatul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică, pe de altă parte, fiind reținut în paragraful 54 că: *argumentația părților în cauză tinde să demonstreze: dintr-o perspectivă, că membrul Senatului României/președintele în funcție vizat a procedat legal și regulamentar și că Ministerul Public/procurorul de caz a avut/are o conduită abuzivă; din cealaltă perspectivă că, dimpotrivă, membrul Senatului României/președintele în funcție nu a procedat legal și regulamentar și că Ministerul Public a avut/are o conduită legală. În acest sens sunt aduse ca argumente inclusiv considerente cuprinse în decizii ale Curții Constituționale prin care s-au soluționat veritabile conflicte juridice de natură constituțională între diverse autorități publice - de altfel foarte clare în privința conduitei de urmat pentru părțile în conflictele respective și a problemei juridice tranșate cu acele privilejiuri, solicitându-se Curții să le aplice într-o situație concretă litigioasă unde sunt în discuție diverse aspecte de fapt și elemente prezentate pentru a demonstra conformarea/neconformarea părților în conflict cu norme și proceduri legale și regulamentare, după caz (paragraf 54).(...)* Prin prisma acestui rol, atribuția de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională nu poate fi pervertită într-o cale de atac paralelă celei subsumate competenței instanțelor judecătorești, în scopul de a decide asupra unor fapte de respectare/nerespectare a normelor legale, regulamentare sau a altor acte date în baza și aplicarea legii (paragraful 55).

În consecință, cele ce preced înfirmă interpretarea art. 7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, în sensul unei omisiuni a Președintelui Senatului de a respecta legea. Sesizarea Plenului Senatului doar după redactarea unui punct de vedere/raport al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări este validată prin deciziile Curții Constituționale.

Prevăzând caracterul obligatoriu al unui punct de vedere/raport al Comisiei Juridice de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, anterior exercitării votului plenului Senatului, deciziile Curții Constituționale care dezbat procedura de constatare a incompatibilităților exclud o conduită omisivă, de încălcare a art.7 alin.(4) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor.

Față de cele ce preced, având în vedere inexistența conduitei omisive ce face obiectul acuzației va dispune achitarea inc.Popescu Tăriceanu Călin Constantin în temeiul art. 16 alin. (1) lit. a Cod de procedură penală pentru infracțiunea de abuz în serviciu. Soluția pronunțată, prin care se constată absența faptului ilicit cauzator de prejudicii influențează soluționarea acțiunii civile.

În baza art.397 alin.(1) Cod procedură penală raportat la art.19 alin.(1) Cod procedură penală va respinge acțiunea civilă privind pretențiile formulate prin constituirea de parte civilă de către Matei Cristian, având în vedere absența faptului ilicit cauzator de prejudicii din care ar decurge răspunderea pentru fapta proprie conform art.1357 Cod civil.

În ceea ce privește acuzațiile privind săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal în cazul inculpatului Marciu Ovidiu – Cristian – Dan și complicitate la comiterea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal, în cazul inculpatului Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton, se constată că această infracțiune presupune exercitarea în absența unor dispoziții ori proceduri legale, atât a numirii, cât și a mandatului însuși. Deoarece acuzația de abuz în serviciu se referea la menținerea persoanei în funcția în care fusese validată și care depusese jurământul în Senat, este exclusă reținerea unei acuzații de uzurpare de calității oficiale în legătură cu aceeași funcție.

Efectele trimiterii adresei ANI referitoare la Raportul de evaluare nr. 30367/G/II/15 iunie 2012, definitiv prin Decizia nr. 949 din data de 4 martie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la existența elementului material (conduita incriminată) al infracțiunii de uzurpare de calități oficiale

Referitor la uzurparea de calități oficiale, elementul material presupune folosirea unei calități pe care subiectul *nu o are sau nu o mai are*. Infracțiunea de uzurpare de calități oficiale se caracterizează prin exercitarea funcției în absența formalităților prevăzute de lege pentru obținerea acesteia și nu prin exercitarea funcției după ce formalitățile au fost derulate, dar au fost viciate (prin omisiunea prezentării ori prin ignorarea de către cei chemați să facă evaluarea unor elemente care ar fi împiedicat exercitarea mandatului). Desfășurarea unei proceduri legale de care depinde exercitarea funcției face să lipsească elementul de uzurpare specific incriminării.

Inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan a fost validat în funcția de senator prin Hotărârea Senatului nr. 163 din 21 decembrie 2016 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la 11 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial, Partea 1, nr. 1031 din 21 decembrie 2016 (comunicarea XXXV 218 din data de 15 ianuarie 2020 – vol.1 – filele 122 - 125). Acesta a fost declarat incompatibil prin decizia civilă nr. 949 din 4 martie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal în dosarul nr. 212/122/2013 (vol. 1 – filele 31 - 34). Așadar, anterior candidaturii în funcția de senator s-a aflat într-o stare de incompatibilitate, în sensul în care deținea, simultan, două calități care se excludeau, în perioada mandatului de consilier județean, 2008 – 2012, întrucât nu a respectat prevederile art. 90 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției (vol. 3 – filele 120 – 122, d.u.p.).

Referitor la acuzația de uzurpare de calități oficiale, inculpatul a dobândit, în condițiile prevăzute de Legea nr. 208/2015, calitatea de senator și a exercitat actele de senator în temeiul acestei calități, dobândite în urma unei proceduri care nu a fost contestată în procesul electoral. Nu s-au formulat acuzații legate de condițiile depunerii candidaturii ori legate de declarațiile prevăzute de lege la depunerea candidaturii cu privire la starea de incompatibilitate, astfel că acestea

nu fac obiectul judecății, deci nu pot fi analizate de instanță, care nu se poate pronunța pe cale incidentală asupra lipsei de valabilitate a procesului electoral finalizat cu validarea mandatului și depunerea jurământului în calitate de senator.

Împrejurarea legalității candidaturii inc. Marciu Ovidiu - Cristian – Dan pentru mandatul de senator, excede judecării cauzei. Deoarece nu a existat o invalidare a alegerilor și respectiv a calității de senator, funcția nu a fost deținută nelegal în înțelesul dat de Codul penal, astfel că actele îndeplinite de inculpatul Marciu Ovidiu Cristian Dan în această calitate nu sunt acte de uzurpare a acestei calități în sensul art. 258 din Codul penal, ceea ce va determina achitarea inculpatului Marciu Ovidiu Cristian Dan, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod de procedură penală, lipsind condiția de tipicitate, respectiv aceea ca autorul să nu aibă calitatea în care exercită atribuțiile. Consecința acestei achitări se răsfrânge și asupra inculpatului Popescu Tăriceanu Călin Constantin Anton, care va fi achitat în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza I Cod de procedură penală pentru complicitate la aceeași infracțiune.

Față de cele ce preced, conform art.396 alin. (5) Cod de procedură penală, va achita

- în baza art.16 alin.(1) litera a) Cod procedură penală, inc. Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal.

- în baza art.16 alin.(1) litera b) teza I Cod procedură penală,. inc. Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton pentru complicitate la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal.

- în baza art.16 alin.1 litera b) teza I. Cod procedură penală, inc. Marciu Ovidiu – Cristian – Dan pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În baza art.397 alin.(1) Cod procedură penală raportat la art.19 Cod procedură penală va respinge acțiunea civilă privind pretențiile formulate prin constituirea de parte civilă de către Matei Cristian.

Constată nu sunt întrunite condițiile din art.275 alin.(1) pct.1 litera b) Cod procedură penală și că nu există o culpă procesuală a părții civile, astfel încât, conform art.275 alin.(3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat vor rămâne în sarcina acestuia.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE

Conform art.396 alin. (5) Cod de procedură penală:

-În baza art.16 alin.(1) litera a) Cod procedură penală, *achită* inc. Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton (...),

pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 alin. (1) Cod penal.

-În baza art.16 alin.(1) litera b) teza I Cod procedură penală, *achită* inc. Popescu – Tăriceanu Călin – Constantin – Anton pentru complicitate la infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 48 alin. (1) Cod penal raportat la art. 258 alin. (1) Cod penal.

- În baza art.16 alin.1 litera b) teza I. Cod procedură penală, *achită* inc. Marciu Ovidiu – Cristian – Dan (...) pentru săvârșirea infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, prevăzută de art. 258 alin. (1) Cod penal.

În baza art.397 alin.(1) Cod procedură penală raportat la art.19 Cod procedură penală respinge acțiunea civilă privind pretențiile formulate prin constituirea de parte civilă de către Matei Cristian.

Conform art.275 alin.(3) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat rămân în sarcina acestuia.

Cu apel termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi, 07 decembrie 2021.

Președinte
Lavinia Valeria Lefterache

Judecător
Ioana Alina Ilie

Judecător
Lucia Rog

Magistrat asistent
Manuela-Magdalena Dolache

M.P. 07 Decembrie 2021